

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

november 2017, letnik LXII

Tiskovina
posredniška in založniška hiša

Moj, tvoj in najin kraj
Naj skica ne bo sama sebi namen

SODELUJMO PRI ODLOČANJU

Uporaba elektronskega
glasovanja pri tabornikih

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Urednik sklopa Dogodivščina

Martin Justin

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Suzana Podvinšek
(suzana.podvinsek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure AUSEC, Barbara Bejek, Miha Bejek,
Jaka Bev, Vesna Bitenc, Eva Bolha, Gašper
Cerar, Borut Cerkvenič, Tea Derguti, Mojca
Galun, Tomaž Horvat, Martin Justin, Primož
Kolman, Davor Kržišnik, Frane Merela,
Katarina Miklavc, Jona Mirnik Cerar, Boris
Mrak, Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej
Pugelj, Maša Pušnik, Lucija Rojko, Tadeja
Rome, Tomaž Sterniša, Domen Šverko,
Nicolas Vanek, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Kontakt za sponzorje, donatorje in oglaševalce v reviji Tabor

Matic Stergar (matic.stergar@taborniki.si)

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 7010 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze
tabornikov Slovenije s poravnano letno
članarino. Članarina in prejemanje revije
sta vezana na koledarsko leto (januar-
december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS
pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

TABORNIKI

Izziv: zaupati mladim

Ali je le (odrasel) človek sposoben razmišljanja in strateškega odločanja? Zakaj je dobro, da se otroci vključijo že v načrtovanje programa, leta preden postanejo tudi sami prostovoljci? Ali obstaja vmesna pot med hladno strogostjo in permissivno vzgojo pri delu z mladino? Kako vzpodbujati resnično ustvarjalnost otrok? Ali so otroci sposobni nuditi učinkovito pomoč v nesreči? Ali lahko mlademu človeku že pred polnoletnostjo zaupamo odgovornost za lasten razvoj? Ali lahko nepolnoletni mladi oblikujejo smer, v katero naj gre organizacija z okoli 7000 člani? Ali se lahko tako velika skupina ljudi, kot je skupščina ZTS, skupaj učinkovito, pravično in smiselno odloča? Kakšne rezultate dobimo, če začnemo v skupini na različne načine sprejemati odločitve? Če se vam porodijo odgovori na ta vprašanja (namig: nekatere najdete v novembrskih člankih) ali pa so vam vzbudila nova vprašanja, se oglasite na revija.tabor@taborniki.si.

Da bi v prihodnjem mesecu sprejeli ta izziv in mladim predali (še) več odgovornosti ter zaupanja, kot ste si do sedaj dopustili!

Nina Medved,
urednica revije Tabor

Zgodba z naslovnice

Avtorica fotografije: Pija Šarko

Skupaj naprej

Postojna, oktober 2017

Čeprav se nam marec mogoče zdi daleč, se naslednja skupščina, in s tem volitve novega izvršnega odbora ZTS, približuje s svetlobno hitrostjo. Zato je letošnji razširjeni kolegij načelnika ZTS potekal nekoliko drugače kot prejšnja leta. Načelniki in starešine rodov iz cele Slovenije so v manjših skupinicah razpravljali, kaj si želijo, da se uresniči v času prihodnjega mandata. Eno od skupin je vodila tudi načelnica za mednarodne dejavnosti Eva Bolha, ki je s svojim nasmeškom pritegnila pozornost fotografinke.

Dejavnosti ZTS sofinancirajo:

GLAVNA REPUBLIKA SLOVENIJE ZA IZOBRAŽEVANJE

Aktualno

- 4 Novice / Prijateljstva iz tujine, Tekmovalna jesen, Noč za ljubitelje strašljivega
- 5 Novice / Prvič za cel vikend s taborniki, Rjav plašček, bež trebušček
- 6 Novice / Na izletih po Sloveniji, V domačem kraju
- 7 Novice / Od posvetov do sodelovanja v skupnosti, Fotka meseca

Igra

- 8 Veščine / Vodič po kraju

Dogodivščina

- 12 Veščine / Tabornik in njegova kitara
- 14 Širimo obzorja / Šah, go in Rembrandt

- 15 Stric Nic svetuje / Kaj pa, če me ne zanima življenje v naravi?

Raziskovanje

- 16 Vihar v glavi / Postanite ustvarjalni vod
- 17 Orientacija / Naj skica ne bo sama sebi namen
- 18 Strupene rastline / Navadni kristavec
- 19 Z ognjišča / Piščanec s fižolom in koruzo
- 20 Varno v naravo / Tudi otroci lahko priskočijo na pomoč
- 21 Astronomija / O svetlobnem onesnaženju
- 22 Taborniška skrinja / BiPi-jev program za popotnike

Aktualno

- 24 Tema meseca / Taborniška akademija in razširjeni kolegij načelnika ZTS

- 28 Aktualno / A se taborništvo da študirat'?
- 29 Stran vodstva ZTS
- 30 Mednarodno / Naši projekti so navdušili skupino SEE
- 31 Strokovno / Prijazno, a odločno
- 32 Strokovno / Kakšno vizijo imamo taborniki?
- 34 Strokovno / Uporaba elektronskega glasovanja pri tabornikih
- 36 Od rodov / Srečnih 13 rodov na Zlati puščici
- 37 Od rodov / Prepovedana ljubezen na celjskem gradu
- 38 Od rodov / Med taborniškimi superjunaki
- 39 Od rodov / Grofa osvojili princ in štiri princeske in Prva rodova liga

- 40 Od rodov / Taborniška izkušnja za gimnazijce in Čarovniki s Primorske
- 41 Od rodov / Tetka jesen na obisku in V Zlatorogovi pravljici deželi
- 42 Od rodov / O nastanku Snežniških ruševcev

Razvedrilo

- 44 Knjigožer in filmoljub / Mladi Karl Marx
- 44 Pravopisna drobtin'ca / Levi prilastek
- 45 Pesmarica / Kratek stik

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Jesenski navdih

Jesenski plodovi, prazniki in milejše vreme so navdahnili rodove akcije. Državne in mednarodne pa je obarvalo sodelovanje.

Oktober sta **Taborniška akademija** in razširjeni **kolegij načelnika ZTS** zbrala tabornike v Postojni za izobraževanje in načrtovanje prihodnjega triletna organizacije. V luči zelenih sprememb in reorganizacije dela **strokovne službe ZTS** je zunaj tudi razpis za nova sodelavca za področje programa za mlade in izobraževanj ter komunikacij in marketinga. Pozitivno spremembo je sprožilo tudi 16 tabornikov, ki so z **zagovori svojih projektov** zaključili proces izobraževanja na tečajih za vodje, bivanja v naravi, orientacije in topografije ter ALT-u. Na pot do taborniške izobrazbe so se v prostorih ČŠOD Gorenje pri Zrečah podali mladi vodniki **vodniškega tečaja Celjsko-zasavskega območja**. Čestitke vsem!

Prijateljstva iz tujine

Povezali smo se tudi mednarodno: v Črni gori je potekalo **srečanje skupine SEE**, kjer so se sestale skavtske organizacije jugovzhodne Evrope. Mestna zveza tabornikov Ljubljana je organizirala predstavitev prihodnjega jamboreeja. **JOTA** in **JOTI** sta letos še občutneje povezala slovenske tabornike s svetom. Letos smo pripravili vodič za sodelovanje, rodovi pa so se odzvali: Postojnčani so na zemljevidu beležili, s skavti iz katerih držav so govorili, Vrhnjčani so spoznali več kot 100 tabornikov, Ravenčani pa so se na jesenovanju preizkusili še v radioamaterstvu. Bravo!

Tekmovalna jesen

Na lokostrelskem tekmovanju **Zlata puščica**, ki ga je v Ljubljani organiziral Rod Tršati tur, se je zbralo 116 tekmovalcev. Tekmovanje **Grof** je v okolici celjskega gradu z zabavnimi nalogami preizkusilo večšine 320 tekmovalcev, ki so se javili domačim prek spleta z rezultatom fotografskega izziva. **Močne ukane** so z okoli 100 tekmovalci poskrbele za super (junaško) vzdušje v Preski pri Medvodah, **Fotoorientacija** pa je zbrala okoli 600 sodelujočih na sproščenem tekmovanju po središču slovenske prestolnice!

Grof je med drugim znan po osupljivi lokaciji.
Foto: arhiv RDGO

Noč za ljubitelje strašljivega

Na vrsto so prišli tudi ljubitelji mask in premagovanja strahu: GG-ji **Rodu Črno jezero Slovenska Bistrica** so se podali na halloween vikend in **Rod Hudi potok Šmartno ob Paki** je pripravil taborniški dan odprtih vrat s skrivnostno dogodivščino, rezljanjem buč in pohodom z baklami. Taborniki iz **Rodu mlinških kamnov Radomlje** so na gradu Jable uspešno strašili obiskovalce, **Rod Veseli veter Murska Sobota** je na zabavi v kostumih izrezoval buče, **Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija** pa je na čajanki z MČ-ji lovil tabornika Denisa in okrasil buče.

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za decembrsko številko je v sredo, 22. novembra!

Ljubiteljev lokostrelstva na srečo ne zmanjkuje.
Foto: arhiv RTT

Prvič za cel vikend s taborniki

Na jesenovanju **Rodu zelenega Jošta Kranj** so se urili novi vodniki in dva starejša GG-ja, 11 članov pa je prestalo prvi taborniški krst. MČ-ji **Rodu Stane Žagar - mlajši Kranj** so jesenovali na Sv. Joštu nad Kranjem, kjer je kar 21 novih MČ-jev prejelo rutice, GG-ji pa so na jesenovanju na Skomarju nad Zrečami sprejeli štiri nove člane, netili ogenj s kresilom, osvajali Zeliščarja.

Na temo cirkusa so jesenovali oz. taborili v **Rodu Pusti grad Šoštanj** in križarka Rutkoplovec **Rodu Bičkova skala Ljubljana** je popeljala MČ-je na azijsko, afriško in južnoameriško celino, medtem ko so GG-ji v Zapotoku prav tako postali cirkusanti. Tajni agenti, ki so iskali izgubljene diamante na Čepovanu, so bili v resnici člani **Rodu soških mejašev Nova Gorica**. Jesenska tema je navdahnila vikend **Rodu Lilijskega griča Pesje**, ki je potekal v Završah. Poudarek na pionirstvu so na jesenovanju za GG-je naredili člani **Rodu Črnega mrava Ljubljana**, jesensko naravo podnevi in ponoči pa so raziskovali člani **Rodu Samorastniki Ljubljana** na jesenovanju v koči loških tabornikov. PP-ji iz **Rodu Podkovani krap Ljubljana** so izrezovali buče in si ogledali različne kraške pojave. V **Rodu upornega plamena Mengeš** so raje raziskovali, zakaj se listi jeseni obarvajo, pobarvali so posode za barvice, raziskovali ozvezdja. Mafijo so se igrali v **Rodu srebrnih krtov Idrija** in na jesenovanju spoznavali življenje v naravi ter skuhalo golaž na ognjišču. GG-ji in PP-ji **Rodu bistriških gamsov Kamnik** so družno jesenovali v skavtski hiši Trboje. Jesenovali pa so tudi v **Zmajevem rodu Ljubljana** in **Rodu Jezerska ščuka Cerknica**.

JOTA je dala priložnost za radioamatersko obarvano jesenovanje RKJ. Foto: Špela Metličar

Rjav plašček, bež trebušček

Uvodne kostenjeve piknike so rodovi popestrili na različne načine: na kostenjem pikniku **Rodu Odporne želve Anhovo** so se prelevili v čarovnice in se ogreli ob pašti ter kostenju. Jesenski piknik je **Rodu Ukročena reka Maribor** prinesel tudi nove rutice, **Rodu bistrega potoka Muta** pa kratko orientacijo. V **Rodu Zelena Rogla Zreče** so risali s kredami, se igrali skrivnice in druge igre, jesenski pohod s piknikom pa je za lokalno skupnost pripravil **Rod Sotočje Nazarje**. Obratno je kostenj dopolnil občni zbor **Rodu Jezerska ščuka Cerknica**, jesenski zbor **Bistriških gamsov** pa so popestrile še hrenovke in banane s čokolado. Namesto s kostenjem so se z golažem mastili v **Maistrovem rodu Limbuš** ter ga podelili z obiskovalci krajevne jesenske tržnice. Kostenjeve akcije so potekale tudi v mnogih drugih rodovih.

Prvi izlet Hudih mačkonov iz Ilirske Bistrice je izvrstno uspel! Foto: Andreja Mršnik

Jesenska tržnica je bila zabava za vse člane Maistrovega rodu Limbuš. Foto: Marijanca Karmel

Taborniški družinski dan RLG Pesje je razigral vse generacije.

Foto: Anika Anja Krenker

Taborniki Toplega vrelca so pomagali otvoriti kolesarsko stezo čez Topolšico. Foto: arhiv RTV

Na izletih po Sloveniji

Rod gorjanskih tabornikov Novo mesto je s PP-ji in RR-i preizkusil dirkanje z gokarti v Ljubljani, vodniki pa so odšli na vodniški vikend v Šmarjeto. Na prvi izlet v Bohinj so šli Sove in Volkovi iz **Pokljuškega rodu Zgornje Gorje**. Na Slivnico so raje odrinili v **Rodu Jezerska ščuka**, okrepčali so se s toplim čajem in palačinkami - in novimi ruticami. Na Slavnik, kjer so prav tako podelili rutice, so se podali v **Rodu jadranskih stražarjev Izola**. Mini živalski vrt pod Podbežami so za cilj izleta izbrali v **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica** in živalski vrt v Horjulu v **Rodu Enajsta šola Vrhnika**. Nočni pohod je premamila **Rod dveh rek Medvode**, pohod na temo Pekarne Miš Maš pa MČ-je **Rodu Mladi bori Ajdovščina**. Lačni avanture so se člani **Odporne želve Anhovo** podali v Soča fun park, raftali so in premagali različne proge. Na T.I.G.G.R. (tradicionalni izlet GG rutk) so šli v **Rodu Rožnik Ljubljana** in z jamarji so se v jame Bobri spustili taborniki **Rodu zelenega Žirka Žiri**: ste vedeli, da je odlaganje smeti v jame resen problem? Gasilci so sprejeli **Rod morskih viharnikov Portorož**, naučili so jih pogasiti ogenj in pokazali, kako zagori šotor. Na gasilski vaji so bili tudi v **Rodu svobodnih risov Kočevje**, kjer so spoznali hierarhijo gasilskega sistema in kako opraviti klic na 112.

V domačem kraju

Drugi niso šli daleč: GG-ji **Rodu sivih jelš Trebnje** so v šestih minutah postavili ogenj in spekli hrenovke za modre rutice, medtem ko so se starejši PP-ji igrali Activity. MČ-ji **Rodu zelenega Žirka** so pokazali številna taborniška znanja, preden so na slavnostni zaprisegi prejeli rutice.

Rod snežniških ruševcev **Ilirska Bistrica** je za sežanski rod, ki je pri njih gostoval za posvet, pripravil nočno presenečenje. Družinam je prijeten dan pripravil **Rod Lilijski grič Pesje**: leteči spomin, kjer so ekipe iskale kontrolne točke po spominu, velikanski človek, ne jezi se in predaja prehodnega pokala. Za radovedneže je **Rod koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** pripravil propagandni tabor, za lokalne gimnazijce pa **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** enodnevni promocijski tabor. Dijaki so se preizkusili v pripravi ognjišča, streljanju z lokom in še čem.

Dela v taborniški sobici **Rodu kraških viharnikov Postojna** se uspešno nadaljujejo, medtem ko se **Rod Podkovani krap Ljubljana** veseli nove table, ki zdaj označuje vhod v njihove prostore.

In zanimive programske akcije? MČ-ji in GG-ji **Rodu skalnih taborov Domžale** so se preizkusili v rodovi ligi v različnih klasičnih taborniških znanjih. GG-ji **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** so na prvi akciji vadili kuho z ognjišča, grče so obiskale Skopje. GG-ji iz **Severnoprimske območne organizacije tabornikov (SPOOT)** so se prelevili v čarovnike po vzoru romanov o Harryju Potterju in se zabavali na območnem srečanju.

Kaj bi si vi izbrali na izmenjavi igrač pri Odpornih želvah?
Foto: arhiv ROŽ

Fotka meseca

Prva rodova liga je poskrbela za obilico zabave članov Rodu skalnih taborov Domžale.
Foto: Gašper Petrovič

Od posvetov do sodelovanja v skupnosti

Ob resnejšem začetku leta so se rodovi zbrali še za zadnje posvete in motivacijske vikende. Vodniki **Rodu morskih viharnikov** so se odpravili na motivacijski vikend in napeli možgane za še eno dogodivščin polno taborniško leto. Vodstvo **Rodu Bičkova skala Ljubljana** se je posvetovalo v Osilnici in se veseli novih izzivov. **Rod Heroj Vitez Ljubljana** pa se je "posvetoval" s starši članov.

Rodovi so se povezovali tudi s skupnostjo: **Maistrov rod Limbuš** je sodeloval na humanitarnem pohodu na Urbana ter Maistrovem pohodu do Zavrha. **Rod koroških jeklarjev** je obiskal spominska obeležja po skrivnih partizanskih po-

teh ter obiskal Bosno in Hercegovino. **Rod Polde Eberl - Jamski Zagorje ob Savi** je sodeloval v akciji Manj sveč za manj grobov ter je zbiral sredstva za nakup kardiološkega stola za ZD Zagorje. Starejši PP klub **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** je pomagal pri urejanju okolice loškega zavetišča društva Žverca, medtem ko je **Rod zelene sreče Železniki** pripravil občinsko orientacijo za občane. **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška** je v sodelovanju z društvom Kralji ulice za lokalne romske otroke pripravil taborniški popoldan z iskanjem geocachev ter poligonom s taborniškimi aktivnostmi. Mmm za idejo!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu, tako da povežemo informacije, ki nam jih pošljete na revija.tabor@taborniki.si. **Rodove propagandiste** zato prosimo, da nam v sporočilu pozamete vaš mesec: zabeležite imena akcij in v dveh povedih opišite, kaj se je dogajalo. Pošljite tudi **novičko** za rubriko Od rodov, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki. **Taborniški fotografi** ste vabljeni, da z nami delite svoje fotografije. Pošljite nam fotografije čim večje velikosti in se izogibajte pošiljanju takšnih, ki so bile posnete z mobilnimi telefoni ali vzete s Facebooka. Prav tako vabimo vse tabornike k pošiljanju **Pisem bralcev** - pišete lahko o aktualnem taborniškem dogajanju in drugih polemikah, ki bi jih radi delili s taborniki. Dolžina takšnega pisma naj bo do 3000 znakov s presledki. Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

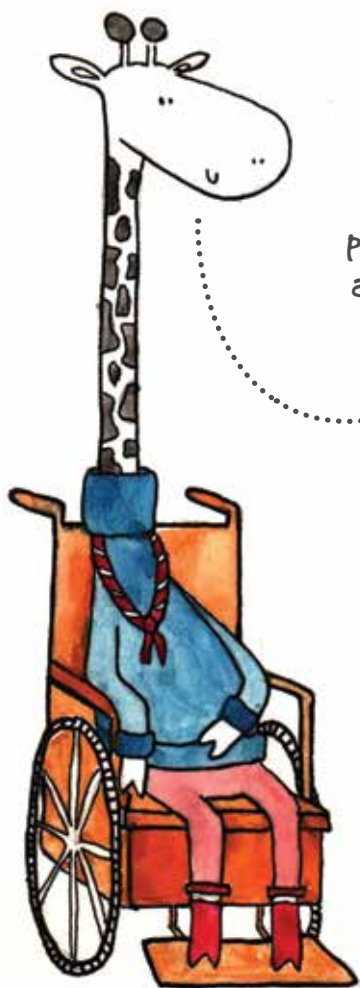

Moj, tvoj in najin kraj

Besedilo: Helena Ločniškar

Slike: Maša Pušnik in Petra Grmek

Svoje vsakdanje poti poznamo že tako dobro, da kakšne stvari na poti ali ob njej sploh ne opazimo več. Hkrati vedno opazimo kakšne podrobnosti, na primer koliko je zrastel plevel v neki ograji ali kje so vedno na voljo kamni, ki jih potem brcamo po poti. Tokrat se po običajni poti do vodovega srečanja odpravljamo skozi oči nekoga drugega in pot opazujemo, kot bi se po njej sprehajali prvič.

Zdravo!

Sem Žana in hodim v 4. razred osnovne šole. Moje najljubše taborniško srečanje je, kadar pečemo banane s čokolado na ognju ali kadar se učimo skrivnih pisav. Kaj pa je tebi najljubše pri tabornikih?

Zgradbe v kraju, kjer živiš

Pomisli, katere so glavne zgradbe v tvojem kraju, ki jih obiskuje veliko ljudi, in naštej vsaj tri. Pomagaj si z zemljevidom ali ga poišči na internetu.

Ali so te zgradbe dostopne tudi za Žano? So na voljo kakšni posebni pripomočki? Pomembno je, da je tudi tistim, ki so na vozičkih ali uporabljajo kakšen podoben pripomoček, omogočeno, da samostojno dostopajo do teh pomembnih zgradb tako kot vsi ostali. S tem namenom so ponekod na voljo dvigala, klančine, rampe, označbe za tiste, ki ne vidijo, in tako naprej.

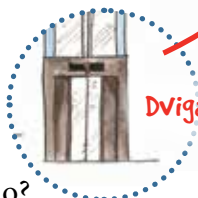
občina

Zdravstveni dom

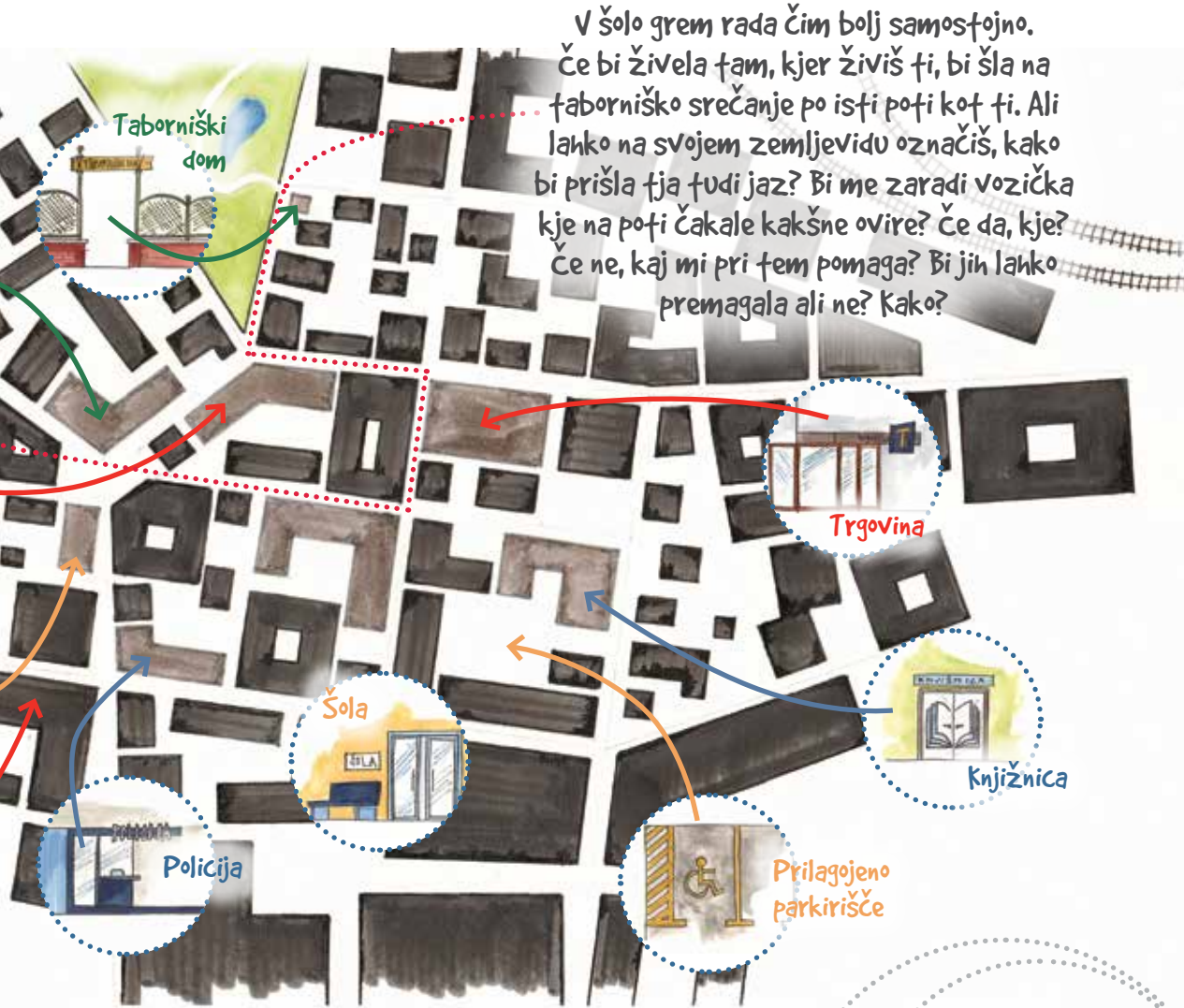
Pošta

Dvigalo

Na poti na taborniško srečanje

Vzemi prazen list papirja in nariši preprosto skico svoje poti od doma do kraja, kjer potekajo vaša vodova srečanja: nariši glavne poti in zgradbe. Z različnimi barvami označi, kateri del poti opraviš peš, s kolesom, z avtomobilom, z avtobusom ali na kakšen drug način. Obkroži tudi mesta, kjer moraš biti še posebej pozoren na promet, npr. prehodi za pešce, nepravilno parkirani avtomobili.

Ali je pred temi zgradbami tudi parkirišče? Je na njem kakšno parkirno mesto označeno z rumeno barvo? Ali je pogosto zasedeno?

Parkirišča morajo imeti tudi nekaj mest, ki so rezervirana samo za ljudi na vozičkih oziroma ljudi, ki potrebujejo več prostora za izstop iz avtomobila. Ta mesta so zato širša ter tako omogočajo dovolj prostora ob avtomobilu, da oseba na vozičku lahko varno izstopi in se prestavi v voziček. Poleg tega so blizu zgradbe, da je pot čim lažje premagljiva.

Kaj zmorem in česa ne?

Poveži živali s spretnostmi, ki jih imajo.

Zelo lepo slikam.

Izjemno dobro
voham in se sploh
ne bojim teme.

Sem
vodnica
faborniške
skupine.

Sem dober
plavalec,
zmagovalec na
mednarodnem
turnirju.

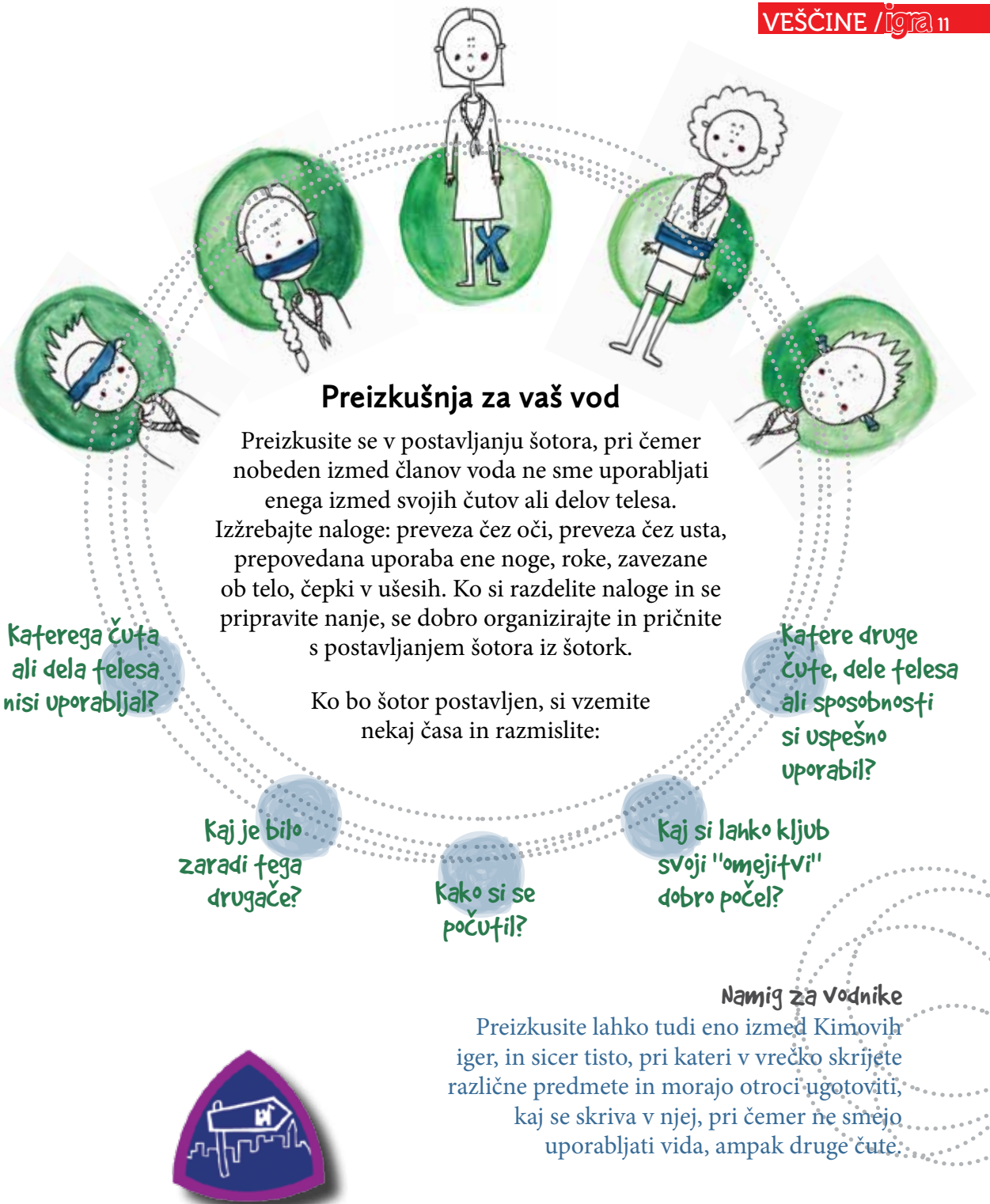
Zelo rada se
pogovarjam z ljudmi
in jih spravljam v
boljšo voljo.

Imaš z njimi kaj skupnega?
Znaš ali zmoreš ti kaj,
česar oni ne? Znajo ali
zmorejo oni kaj, česar ti ne?

Verjetno si z njimi deliš nekatere lastnosti, drugih pa ne. Nihče ni popolnoma enak drugim ljudem, vsi smo si med seboj v čem enaki in v čem drugačni. Različnost bogati našo družbo. Če bi bili vsi med seboj popolnoma enaki, bi vladal pravi dolgčas! Kadar srečamo tiste, ki ne morejo uporabljati enega izmed svojih čutov ali delov telesa, včasih opazimo samo tisto, česar ne zmorejo, in pozabimo na vse, kar znajo ali zmorejo. Ne glede na to, za koga gre, pomembno je, da najdemo področja, ki nas veselijo, in odkrivamo svoje spretnosti.

Preizkušnja za vaš vod

Preizkusite se v postavljanju šotora, pri čemer nobeden izmed članov voda ne sme uporabljati enega izmed svojih čutov ali delov telesa. Izžrebajte naloge: preveza čez oči, preveza čez usta, prepovedana uporaba ene noge, roke, zavezane ob telo, čepki v ušesih. Ko si razdelite naloge in se pripravite nanje, se dobro organizirajte in pričnite s postavljanjem šotora iz šotork.

Ko bo šotor postavljen, si vzemite nekaj časa in razmislite:

Katerega čufa ali dela telesa nisi uporabljal?

Katere druge čute, dele telesa ali sposobnosti si uspešno uporabil?

Kaj je bilo zaradi tega drugače?

Kako si se počutil?

Kaj si lahko kljub svoji "omejitvi" dobro počel?

Namig za vodnike

Preizkusite lahko tudi eno izmed Kimovih iger, in sicer tisto, pri kateri v vrečko skrijete različne predmete in morajo otroci ugotoviti, kaj se skriva v njej, pri čemer ne smejo uporabljati vida, ampak druge čute.

Tina je že naročila nove veščine: Z mojimi člani smo s temi aktivnostmi dobili še nekaj novih idej in tako zelo hitro osvojili večino Vodič po kraju.

Tabornik in njegova kitara

Veščina Kitarist

Besedilo: Maša Fatur, fotografija: Urška Jankovič

Kitara in taborniki. Vsem zveni domače in poznano, saj si večera ob ognju brez kitare pač ne predstavljamo. Pa si vedel, da je lahko s tem znanjem tvoj kroj bolj pisan za še eno veščino?

Glasbila s strunami ljudje poznamo že več kot 5000 let. Med prvimi strunskimi glasbili sta bili **lira** in **lutnja**, ki so jo v 14. stoletju predvsem arabska ljudstva uporabljala kot spremljavo k petju. V obdobju renesanse (v 15. in 16. stoletju) se je v Španiji oblikovala prva oblika kitare, ki je imela od štiri do pet strun. Kitara, kot jo poznamo danes, se je razvila v obdobju klasicizma v 18. stoletju.

Kitare največkrat delimo na **klasične**, **akustične** in **električne**. Prvo vrsto učijo v glasbenih šolah, saj je za klasično igranje običajno treba osvojiti branje not, drugo največkrat slišimo prav ob taborniškem ognju ali na koncertih zabavne glasbe, tretja je najbolj prepoznavna pri rock in drugih glasbenih zasedbah.

Za vse, ki ste med taborniki že oklicani za "tistega" kitarista - pokažite svoje znanje sočlanom in vodnikom na taboru, zimovanju ali rodovi akciji in veščina bo hitro vaša.

Deli kitare

Osnovni deli kitare so **trup**, **vrat** in **glava**. S trupom kitara ojača zven strun. Na zgornji strani trupa je okrogla **zvočnica**, ki omogoča, da se ojačan zven širi po

prostoru. Na vratu je **ubiralka** s prečkami - na ubiralki s pritiskom na strune dobimo zelen ton, v pomoč so nam prečke, ki ločijo polja med posameznimi toni. Vrat in glava, ki drži vpete strune ter uglaševalni mehanizem, sta pritrjena na telo.

Zakaj igrati kitaro?

- Je odlična spremljavo k vokalu (petju).
- Lahko se jo naučiš igrati sam, saj osnove niso tako težke kot pri kakšnem drugem instrumentu, poleg tega je virov učenja res veliko. Najboljše je, da poiščeš video o učenju igranja kitare kar na YouTubeu.
- Je lahko prenosljiva. Lahko jo daš na hrbet in se z njo usedeš na kolo, jo igraš na avtobusu na poti na tabor.
- Instrumenti so običajno zelo dragi, dobro kitaro pa se da kupiti za manj denarja.

Kako se lahko naučim igranja kitare v šestih korakih?

1. Hitro skoči po svojo kitaro ali pokliči prijatelja, če ti jo lahko posodi. Ko si se s kitaro v rokah udobno

namestil na stol, preveri, da je vrat kitare obrnjen na tvojo levo stran.

2. Odpri pesmarico ali na internetu (predlagam spletno stran www.glasbenik.net ali www.trzalica.com) pobrskaj za pesmijo Tam ob ognju našem. Pozor: Pesem moraš pred igranjem s kitaro dobro poznati in jo znati zapeti!

3. Pred seboj imaš besedilo pesmi, nad katerim so napisane črke - to so akordi, ki pomenijo različne prijeme na kitari, s katerimi ustvarimo vsem ljubo spremljavo ob petju. Sličice prikazujejo vrat kitare, kjer je z navpičnimi črtami označena na levi strani šesta, spodnja struna E (najdebelejša), na desni pa prva struna - zgornja struna E (najtanjša). Vzporedne črte prikazujejo polja na kitari. Kjer so črne pikice, tam s prstom pritisneš na struno. Številke na krogcih predstavljajo priporočen prstni red leve roke, kjer je kazalec št. 1, sredinec št. 2, prstanec št. 3 in meziniec št. 4.

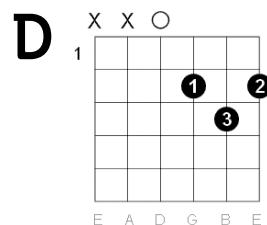
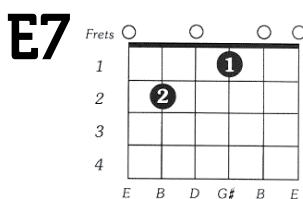
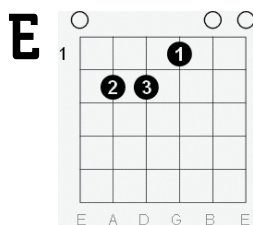
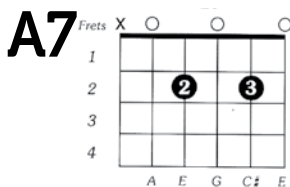
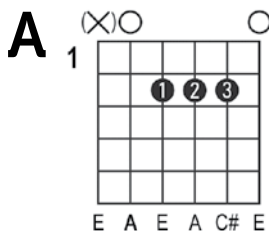
4. Strune kitare lahko ubiramo (igramo s prsti desne roke) ali po njih brenkamo s pomočjo trzalice, kar je bolj pogosto pri igranju akustične kitare.

5. Zabrenkaj od spodnje strune E proti zgornji struni E (od 6. proti 1. struni), kjer je nad besedilom narisana poševna črtica. Tako boš ustvaril/a ritem skladbe.

6. Odlično! Osvojil si osnove igranja kitare!

Ideje za pridobitev veščine

- Organiziraj vodovo akcijo in sočlane povabi na koncert znanega kitarista.
- V rodu lahko pripraviš glasbeni večer, na katerem se predstavijo vsi rodovi glasbeniki. Če je kitaristov v rodu več, lahko naredite kitarski ansambel! S prostovoljnimi prispevki obiskovalcev lahko začnete z zbiranjem denarja za rodovo kitaro.

A E
I I I I I I I
Tam ob ognju našem si sežemo v roke,
E7 A
I I I I I I I
plamen neugašen nam je srce.
A7 D
I I I I I I I
Vedno te bom ljubil, dih gozda, šum voda,
A E E7 A
I I I I I I
tu je moj dom in vedno bom tukaj rad ostal doma.

Kakor lepe sanje spomin bo na te dni,
ko se spomnim nanje, srce vzdrti.
Saj mladost je naša kot lepa majska noč,
vsak dan bo lep spomin krasan, vedno lep in vedno vroč.

- Naredi pesmarico za na zimovanje ali taborjenje. Vsebuje naj vsaj pet taborniških, deset slovenskih in pet tujih pesmi.
- Nauči igrati kitaro svoje sočlane ali MČ-je. Tako bodo skupni večeri še bolj glasbeno obarvani.
- Napiši svojo pesem in jo zaigraj na kitaro. Če ne maraš pisanja, lahko to naredijo tvoji sočlani in ti poskrbi za melodijo. Presenetite vodnika in napišite vodovo himno. Za vse, ki se še učite, pa ...

Ali si vedel?

- Obstajajo kitare, ki so primerne za levičarje, saj si nekateri želijo držati vrat v desni roki in brenkati z levo.
 - Kitara je uglasena na tone E H G D A E1. To si lahko zapomniš zelo preprosto: **Ena Hruška Gre Delat Ananasov Eurocrem**. Uglasujejo jo s pomočjo električnih uglasovalcev.
 - H kitari se dobro podajo drugi inštrumenti, kot npr. jajček ali kahon oz. cajon za ritem, violina za melodijo, harmonika, flavta ...
- Najbolj znani kitaristi v rock glasbi, ki je znana po dolgih "solažah", so Jimi Hendrix, Eric Clapton, Slash, Eddie Van Halen, Jimmy Page, Chuck Berry, George Harrison ...
- Najbolj znani slovenski kitaristi so Igor Leonardi, Tomi Meglič, Primož Grašič ...

Šah, go in Rembrandt

Besedilo: Martin Justin

Maja 1997 je računalnik Deep Blue premagal takrat najboljšega šahista na svetu Garyja Kasparova. Bil je prvi šahovski računalnik, ki mu je to uspelo.

IBM je Deep Blue izdelal prav s tem namenom. Čeprav obstajajo teorije, da so IBM-ovi inženirji svojemu računalniku pomagali tudi med samo igro, to ne spremeni dejstva, da lahko danes profesionalne šahiste premaga specializiran program, naložen na običajen pametni telefon.

Veliko več težav so imeli računalniški programi pri igri **go**, pogosto imenovani kar japonski šah. Pri njej igralca ne premikata figur, ampak na presečišču devetnajstih vzporednih in prav toliko zaporednih črt postavljata okrogle kamenčke. Igralca lahko kamenčke postavita na katero koli prazno polje, poleg tega lahko tudi odstranjujeta nasprotnikove. Po prvih dveh potezah ostane pri šahu 400 možnih potez, pri goju pa okoli 130.000. Računalnik je človeka v goju prvič premagal šele leta 2015, letos je Googlovemu programu AlphaGo uspelo premagati najboljšega igralca goja na svetu.

Vse to morda niti ni tako presenetljivo. Verjetno mnogo bolj zanimivo je dejstvo, da znajo nekateri roboti danes tudi ustvarjati. Posebno odmeven je bil projekt The Next Rembrandt (**Naslednji Rembrandt**), pri katerem so robotu pokazali slike slavnega nizozemskega slikarja, nato pa je s posnemanjem njegovega sloga ustvaril novo mojstrovino, ki lahko preslepi tudi največje poznavalce.

To je mogoče predvsem zaradi **strojnega učenja**, procesa, pri katerem računalniški program s študijo primerov (na primer iger šaha) odkriva vzorce in pravila, ki jih lahko uporabi v novih situacijah. Enostaven primer tega je npr. YouTube, ki ti na podlagi posnetkov, ki si si jih ogledal, priporoča nove, podobne. Podobno delujeta tudi osebna asistenta Apple in Google, ki se sproti učita prepoznavati uporabnikov glas, spremljata njegove navade in tem prilagajata svoje odgovore in predloge.

A pri zgornjih primerih še ne gre za pravo umetno inteligenco. Mnenja strokovnjakov in kriteriji za določanje umetne inteligence so sicer precej različni, a vsi se strinjajo, da je še nismo ustvarili. Večina teoretikov predpostavlja, da bo z umetno inteligenco nastopila t. i. doba **tehnološke singularnosti** ali doba nenadnega

Naslednji Rembrandt Vir: ING Group

tehnološkega razvoja, ko bodo lahko programi sami pisali boljše in pametnejše verzije samih sebe, dokler ne bodo ustvarili nekakšne superinteligence, ki bo močno prekašala človeško. S tem bi se radikalno spremenila tudi človeška življenja in vprašanje je, ali na bolje ali na slabše.

Vid se pripravlja na uodov filmski večer: Izbirali smo med naslednjimi filmi - Ona (2013), Matrica (1999), Ex Machina (2015), Iztrebljevalec (1982) in Iztrebljevalec 2049 (2017), Metropolis (1927).

Kaj pa, če me ne zanima življenje v naravi?

Besedilo: Stric Nic, slika: Maša Pušnik

Ko si mlad gozdovnik ali gozdovalnica, morda dobiš občutek, da se pri tabornikih učimo samo preživetja v naravi. Ampak taborniki se moramo pripraviti na vse situacije, ki se lahko pojavijo v življenju.

Kot mlad medvedek ali čebelica si bil zagotovo vedno navdušen, ko ste skupaj z vodnikom odšli v gozd kurit ogenj. Kot gozdovniku ali gozdovalnici ti kurjenje ognja ni več tako velik izziv. Hkrati opažaš, da te bolj kakor postavitve biva iz naravnih materialov zanima avtomobilski motor ali pa kuhanje odličnih obrokov za starše. Zato morda razmišljaš, da bi zapustil tabornike in se osredotočil na svojo drugo strast ...

NAPAKA! Tabornišтво niti približno ne predstavlja samo življenja v naravi, ampak je lahko sestavljeno iz ogromno različnih programskih aktivnosti. Zakaj ne bi skupaj z vodnikom pripravili kuharske urice in na vodovem sestanku preverili, kako v praksi nekaj

skuhati po receptu, ki si ga opazil na televiziji, ali pa spoznali delovanja motorja, osnov računalniškega programiranja? Pregledali osnove demokracije? Meja ni!

Tabornišтво je odprto za vse ideje. In ravno te izkušnje, ki bodo po godu tebi, bodo naredile tabornišтво zanimivo in najboljšo izkušnjo v življenju. Hkrati boš lahko spoznal svojo strast in mogoče iz tega zgradil osnovo za poklic, ki ga boš pozneje v življenju opravljal. Kot sem že pisal v eni izmed prejšnjih števil, je veliko odvisno od vas samih. Če se boste pogovorili z vodnikom, kaj želite, in mu pri organizaciji te aktivnosti pomagali, boste lahko skupaj uživali v aktivnostih!

zMešalnik Idej! Spodaj imaš tri sklope kartic: 1. so **znanja**, ki jih želiš doseči (predstaviti svojemu vodu, če si vodnik), ali teme, o katerih želiš izvedeti več; 2. sklop so **metode**, s katerimi lahko ta znanja pridobiš; v 3. sklopu pa najdeš **prostore/kraje**, kjer lahko aktivnosti izvedeš. Po želji še sam dodaj kartice v posamezni sklop. Kartice premešaj in iz vsakega sklopa izberi eno, to pa naj ti služi kot osnova za pripravo sestanka.

Postanite ustvarjalni vod

Besedilo: Davor Kržišnik – Jolbe, fotografija: Pija Šarko

Tako kot je pomembno, da je ustvarjalno vodstvo rodu, da naredi inovativno vizijo in da so ustvarjalni vodniki, ki izvajajo pester program, je tudi pomembno, da ustvarjalnost najde prostor v vsakem vodu.

Le tako lahko člani soustvarjajo svoj program ter ga oblikujejo po svojih željah in potrebah. Kako lahko spodbujamo ustvarjalnost pri naših članih? Tu je nekaj enostavnih pravil, ki nam lahko pomagajo pri tem.

Zagotovite jim okolje, ki omogoča ustvarjalno izražanje.

Najpomembnejši vir za to je čas. Člani voda morajo imeti dovolj časa za nestrukturirano igro, ki jo vodijo sami in ne vodnik. Drugi pomemben vir je okolje, kjer je prostor tudi za ustvarjalni nered. Če je le mogoče, izkoristite naravo.

Ustvarjalnost je zaželena.

Če bo v vodu poleg vodovega duha prisotna še ustvarjalna atmosfera, bodo člani delili svoje ideje. Fokus pri ustvarjalnih aktivnostih mora biti na generiranju idej in ne na presojanju.

Omogočite članom svobodo in avtonomijo, da raziščejo svoje ideje in delajo, kar želijo.

Ne bodite tako ukazovalni! Bodite odprti za vse ideje in predloge, ki jih ponudijo člani. Ne pričakujte, da bodo predlogi takoj dobri, vendar če bodo že ti zatrti v kali, dobrih člani ne bodo predlagali. Če vedno postavljamo zunanje meje, omejujemo prožnost razmišljanja.

Spodbujajte člane, da berejo in se umetnostno izražajo.

Poskrbite, da bo del vodovih srečanj namenjen umetnosti, barvanju, oblikovanju. Priskrbite le material za ustvarjanje, ne navodil. Izognite se dajanju navodil, kaj naj naredijo in kako naj naredijo. Izognite se tudi ustvarjanju z njimi, ampak se zanimajte za njihovo ustvarjanje in jih pri tem podpirajte.

Dovolite članom, da se ne strinjajo z vami.

Spodbujajte jih, da najdejo več kot eno pot do rešitve in več kot eno rešitev za vsak izziv. Ko uspešno rešijo izziv, jim ponudite dodatnega, naj izziv rešijo še enkrat, vendar po drugi poti, z drugo rešitvijo.

Ne nagrajujte ustvarjalnosti.

Sliši se hecno, vendar nagrade lahko motijo ustvarjalni proces. Motivacija za ustvarjalno mišljenje naj bo sovplivanje na izvajanje aktivnosti v vodu in ne nagrade in spodbude (sladkarije, darilca).

Ne obremenjujte se z rezultatom.

Poudarjajte postopek in ne produkt. To lahko naredite tako, da sprašujete o postopku: Ste se zabavali? Ste končali? Kaj vam je bilo všeč pri tej aktivnosti?

Naj skica ne bo sama sebi namen

Besedilo: Jona Mirnik Cerar, ilustracija: Maša Pušnik

Taborniško leto je že v polnem zagonu in verjamem, da imate vodniki že pripravljene letne plane za delo z vodom. Kako ste vključili orientacijo?*

Orientacija na programu pač mora biti

Orientacijo kot gibanje v naravi vidimo kot temelj taborniških aktivnosti. Vprašanje, kolikšen je minimum vključitve orientacije v naš letni načrt dela z vodom, saj je ta odvisen od letnih ciljev voda, ki jih postavite skupaj s člani. V kolikor so med temi cilji tudi taborniška orientacijska tekmovanja, je logično, da bo v programu nekoliko več vaje orientiranja po DTK. A orientacija ni nujno zgolj iskanje kontrolnih točk po DTK.

Zagotovimo raznolikost aktivnosti

Kadar želimo ponuditi aktivnosti, med katerimi lahko naši člani izbirajo, je pomembno, da se ponujene aktivnosti razlikujejo od tega, kar počnemo že ves čas. Kadar želimo več vaje orientiranja, lahko iskanje kontrolnih točk popestrimo z različnimi pristopi: mobilna orientacija, skupinski štart, po spominu. Ali z uporabo različnih kart, na KT-jih lahko ponudimo različna vprašanja in naloge: naredimo povezavo z duhovnostjo, katero od veščin, gradimo vodov duh, planiramo in pogledamo v prihodnost, ponoči opazujemo živali idr. Nikar ne pozabite na zabavo!

Lahko ponudimo čisto drugačne vsebine - izlet v neznano? Tema, tvoja lučka in "pridi čim hitreje nazaj, čeprav ne veš, kje si"? Uporaba koles, rolerjev, skirojev? Odlične so aktivnosti, kjer orientacija ni glavni cilj, ampak zgolj pripomoček, način, da nekam pridemo. Ko člani na začetku leta izrazijo, kaj jih zanima, lahko v te vsebine potihoma

vključimo ravno orientacijo. Tudi k bolj topografsko naravnanim veščinam se da pristopiti "ne ravno po šolsko". Profil terena in kuhanje? Pripravite reliefno torto! Vodovo obdarovanje? Nariši svojo skico, prijatelj pa naj ti nanjo nariše, kam je skril tvoje darilo. Skice naj imajo namen, po koncu jih uporabite. Kje se nahajajo robide, gozdne jagode, kamilice za čaj? V sobici lahko imate zemljevid z označenimi različnimi potmi, najdbami, zakladi v okolici vašega kraja. Kako bi se vašim članom zdelo, če se z občino dogovorite, da boste prav vi izrisali skico parka, na kateri bodo označene vse želene informacije in bo zato nato postavljena pred vhodom v park? Ali pa bo na vaši skici v večnamenskem domu označena namembnost prostorov? Idej je mnogo, bodimo odprte glave in zaznajmo želje članov voda.

Nobene potrebe ni, da vodniki vedno vse pripravite sami. Ustvarjajte, gradite skupaj z vodom! Zakaj ne bi člani voda sami pripravili svojega srečanja ali srečanja za drug vod? Začnite počasi. Že na MČ-je lahko pre-

nesete manjše naloge, nato pa stopnjevalno večate odgovornost. Z vašo spodbudo in pomočjo, če je ta potrebna, boste omogočili tudi razvoj kreativnosti članov, vas pa lahko kakšni sestanki nadvse pozitivno presenetijo. Zabavna, raznolika in raziskovalna vodova srečanja vam želim!

*V članku uporabljamo pojem orientacija, s katerim mislimo tako na orientacijske kot na topografske veščine in znanja.

Navadni kristavec (*Datura stramonium*)

Besedilo in fotografiji: Kosobrin

Navadni kristavec je iz Indije prišel v Evropo, verjetno so ga v Evropo prinesli Romi. Raste po puščah, grobljah, vrtovih in njivah. Nekoč so ga uporabljali v čarovništvu. Vsa rastlina je smrtno strupena, še posebej listi in plodovi.

Družina: razhudnikovke

Domača imena: svinjska dušica, angelska trobenta, bodeča jabuka, bodeče jabolko, bulnica, bulnjak, hrustec, hudobilnik, kristavca, kuželjnik, kuželje, pikec, pokalica, Polonino seme, skirnjak, volek.

Tuja imena: jimsonweed, Devil's snare (ang.), Gemeine Stechapfel, Weiße Stechapfel (nem.), el estramonio (špa.), le Datura officinal, Stramoine (fra.), bijeli kužnjak (hrv.).

Učinkovine: alkaloida atropin, hiosciaminin skopolamin.

Listi, korenina, cvetovi

Je enoletna ali trajna rastlina, ki zraste do 1,5 metra visoko. Lahko je v obliki grma ali drevesa. Steblo je gladko, okroglo in zelo rogovilasto. Listi so jajčaste oblike, neenakomerno zajedeni in nazobčani. Korenina je bela in močno razraščena. Cvetovi so posamični in na koncu poganjkov. Čaša je peteroroba, venec je bel, včasih tudi lilast ali vijoličen z nazobčanim robom. Bodičasta glavica vsebuje številna semena, ki so rjavocrne barve. Cveti od konca junija do septembra. Cvet lepo diši. Listi so brez duha. Okus je slan, grenek in zoprnega duha.

Bodimo pozorni

Cela rastlina je zelo strupena za ljudi in živali. Za zajce pa rastlina ni strupena. Rastlina je zelo narkotična in so jo včasih zlorabljali. Liste zlorabljajo tudi tako, da jih dajejo v pivo, kar povzroča večjo pijanost. S takšno omamo so ženske večkrat posiljevali. Rastlino so pogosto uporabljali za umore. Zastrupitev se večkrat kaže kot močna slabost, bruhanje, dremavost, zmedenost, drgetanje udov, hudi astmatični napadi in na koncu pride do zastoja srca.

Kako si pomagamo?

Piti moramo močno kavo, zavretek iz hrastovega lubja, kis ali veliko nerazredčenega limoninega soka. Takoj moramo poiskati zdravniško pomoč!

Piščanec s fižolom in koruzo

Besedilo: Anja Novljan, fotografiji: Matic Pandel

Sestavine: 4 piščančji fileji, češnjev paradižnik, koruza na storžu ali koruzni vršički, bel fižol v konzervi, 2 stroka česna, olivno olje, maslo, sol, poper, sir.

Potrebščine: alu folija, nož, žlica, odpiralica za konzerve.

Čas priprave: 60 minut

Na začetku dobro začinimo meso. Pripravljene liste folije napoljimo in s tem preprečimo, da bi se hrana preveč prijemala. Na tako pripravljeno folijo položimo meso.

Čez meso razporedimo fižol. Količino seveda prilagajamo željam in okusu. Nato dodamo narezan paradižnik. Češnjev paradižnik narežemo na polovice, če takega paradižnika ne najdemo ali ga nimamo najraje, lahko na manjše kose narežemo tudi običajen paradižnik.

Koruzo lahko kupimo v storžu že pol kuhano ali uporabimo kar vršičke iz konzerve. V primeru da uporabljamo cel storž, ga narežemo na kose. Pri tem moramo biti zelo previdni, saj so storži zelo trdi in potrebujemo kar nekaj moči, da jih narežemo. Koruzo nato dodamo ostalim sestavinam.

Na koncu dodamo že na lističe narezan česen, dodatno začinimo (seveda lahko uporabimo dodatne začimbe po želji) in na vrh dodamo še žlico masla, zaradi katerega bo hrana mehkejša in bolj sočna. Zavitek položimo ob žerjavico in pustimo vsaj 20 minut, da se meso dobro skuha. Medtem zavitek tudi večkrat obrnemo. Ko je jed kuhana, ji povrh lahko dodamo še sir.

Tudi otroci lahko priskočijo na pomoč

Besedilo: Lucija Rojko, fotografija: Matic Pandel

Pri izvajanju izobraževanj o prvi pomoči se pogosto sprašujemo, katera znanja in spretnosti iz nujenja prve pomoči lahko pričakujemo pri določeni starosti otrok?

Rdeči križ Slovenije izpostavlja naslednje cilje, ki jih lahko v sklopu taborniškega programa pomagamo doseči:

- Prepoznavanje otrok, starih od 3 do 15 let, kot izvajalce prve pomoči tako za vrstnike kakor tudi za družinske člane;
- prepoznavanje pomembnosti, da so otroci sposobni nuditi prvo pomoč;
- okrepitev zavedanja o pomenu prve pomoči med starejšimi, ki so v tesnem stiku z otroki;
- opozarjanje na aktivno vlogo otroka v skupnosti;
- povečanje števila starejših ljudi, usposobljenih za nujenje prve pomoči z namenom reševanja otroških življenj in bolj učinkovitega ukrepanja v primerih ponesrečenih otrok.

Vsebina naj bo preprosta in zahtevnost ne sme presegati sposobnosti otrokovega razumevanja in fizičnih zmogljivosti. Sledi nekaj osnovnih tem, ki so primerne za najmlajše.

Preprečevanje nezgod: Otroke učimo, kako se vesti, da se nezgodam izognemo. Npr. nošenje čelade na

kolesu, varno prečkanje cest, preprečevanje zaužitja ali nespametnega ravnanja z zdravili ali snovmi, ki so jih nekje našli, preprečevanje zaužitja neznanih plodov ali gob v naravi itn.

Kako poklicati pomoč: Otroke učimo, naj ne zbežijo s kraja dogodka. Pokličejo naj prvo pomoč. Dober primer delavnice za otroke je tako vaja klicanja na številko 112. Pomembno je, da se naučijo, kaj morajo sogovorniku povedati in kako odgovarjati na vprašanja. Zapomnijo naj si potek dogodkov. Npr. koliko je poškodovancev, kaj se je zgodilo, ali poškodovanec krvavi, je nezavesten, lokacija nesreče. Pomembno je, da otroci vedo, da v primeru nesreče ni važno, kdo je krivec, ampak da se reagira čim hitreje. Naj ne zbežijo s kraja dogodka, ker bi jih bilo strah, kaj bodo rekli odrasli!

Oskrbovanje manjših poškodb: Kako očistiti in prevezovati manjše rane, lepiti obliže, imobilizirati zlomljeno roko, nezvestnega položiti v pravi položaj ter kako se z poškodovancem pogovarjati in ga miriti.

Pri učenju prve pomoči za otroke si lahko pomagamo z različnimi pripomočki. Vedno

je priročno slikovno gradivo. Na voljo so slikanice, otroške knjige, risani filmi in še marsikaj. S temi pripomočki si lahko pomagamo in otrokom omogočimo lažje razumevanje različnih nezgod. Lahko so tudi dober uvod v nadaljnjo diskusijo na to temo. Tudi pri najmlajših se dobro obnesejo različne igre vlog in deljenje njihovih lastnih izkušenj (npr. prijatelj se je urezal na igralih, zraven ni bilo nobenega odraslega, naredil sem to ...), iz česar lahko temo nadaljujemo in nadgrajujemo v osvajanje novih znanj in spoznanj.

O svetlobnem onesnaženju

Besedilo: Primož Kolman

Nočni pogled iz vesolja na Evropo. Foto: Craig Mayhew in Robert Simmon, NASA

Svetlobno onesnaženje pomeni vsak vnos umetne svetlobe v okolje in predstavlja moteč dejavnik za okolje samo. Vir svetlobnega onesnaženja je predvsem zunanja razsvetljava, ki ni senčena na ustrezen način. Več kot tretjina svetovnega prebivalstva ne more več videti Rimske ceste, ne da bi prepotovala več sto kilometrov. Najhuje je v Evropi in Severni Ameriki, kjer je ta odstotek še višji. V nekaterih najbolj razvitih krajih in na področju velikih mest praktično ni več mogoče najti kraja, kjer bi lahko še opazovali našo galaksijo. Takšna situacija je v severni Italiji, severni Nemčiji, Angliji in v mnogih prestolnicah evropskih držav.

Zato ni presenetljivo, da so bili prav astronomi tisti, ki so že v 80. letih prejšnjega stoletja opozorili na ta problem in prvi sprožili javno gibanje proti svetlobnemu onesnaževanju. Razna društva, kot je gibanje za temno nebo in podobni, zagrizeno opravljajo pionirsko delo, da bi, kolikor je le mogoče, zavarovali temno nočno nebo, ter si prizadevajo za zmanjšanje svetlobnega onesnaževanja. Ob tem se že desetletja trudijo, da bi zavarovali in utrdili davno vez, ki povezuje človeštvo z zvezdnim nebom.

Področje zunanje razsvetljave je v vse več državah urejeno z zakoni. V Sloveniji to področje od leta 2007 ureja Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. V zadnjih letih se je razširila

uporaba tako imenovanih LED-svetil, ki imajo lahko katastrofalen vpliv na svetlobno onesnaženost. LED-svetila namreč proizvajajo od dva- do trikrat več modre svetlobe kot klasična. Modra svetloba je tista, ki se v zraku najbolj sipa. V tem primeru zato nobeno senčenje več ne pomaga in če hitro ne bomo kaj ukrenili, bomo kmalu imeli tudi do trikrat svetlejša noči.

In kakšno je stanje v Sloveniji? V Sloveniji praktično ni kraja, kjer bi imeli popolnoma temno nebo. Še posebno problematično je opazovanje objektov, ki so nizko nad obzorjem, saj odsev luči bližnjih in tudi bolj oddaljenih mest moti opazovanja. Med boljšimi lokacijami so obmorski kraji, na primer otok Cres na sosednjem Hrvaškem, kjer v smeri juga praktično ni svetlobnega vira, razen če imate smolo in kakšen ribič ravno tam ribari in sveti z močnim feralom. No, je pa nekaj krajev, ki so občasno odlični za astronomska opazovanja, tudi v Sloveniji. Namreč, ko jeseni in pozimi doline napolni megla in se ustvari vremenska inverzija, dobimo na višini kraških vršacev ali Pohorja za daljše obdobje popolnoma stabilno vreme. Mestne luči v dolinah zasenči megla, ozračje, ki vsebuje minimalni delež vlage (le kakih 20 %), je tako stabilno, da skoraj ne opazimo utripanja zvezd. To so pogoji, ki si jih želi vsak ljubitelj astronomije.

BiPi-jev program za popotnike

Besedilo: Katarina Miklavec

Dragi PP-ji, ta prispevek je za vas. Če bi živeli v času Baden-Powlla, bi želel, da pri svoji starosti preberete njegove nasvete in jih upoštevate v svojem življenju ter pri soočanju z izzivi. Vse, kar je zapisal v svojem priročniku, je napisal za vas.

Baden-Powell je priročnik *Rovering for Success* (1922) posvetil popotnikom in popotnicam. Mladim, neizkušenim posameznikom je želel podati nekaj svojih ugotovitev in nasvetov, kako reševati izzive, ki se pojavijo na življenjski in taborniški poti. Razmišljal je, kako s smrtjo izgine tudi znanje in modrost oseb, zato je želel svojim naslednikom zapustiti zbirko svojih lastnih spoznanj v upanju, da bi jim nekoliko olajšal težke trenutke ter jim dal nov zagon in občutek samozavesti. Vse, kar zapisujem, so povzetki BiPi-jevih zapisov iz omenjenega priročnika. Dodajam še svoja vprašanja, ki se mi zdijo primerna za razmislek o istih tematikah v današnjem času.

BiPi je bil mnenja, da naj bi se posameznik po osemnajstem letu starosti najbolj intenzivno razvijal na štirih področjih, po katerih je oblikovana tudi knjiga. Področja, ki jih zajema, so:

- značaj in inteligentnost,
- ročne spretnosti in veščine,
- zdravo telo in um ter
- podpora skupnosti.

Značaj in inteligentnost

Lastnosti človeka, ki jih je BiPi najbolj cenil, so energičnost, aktivnost in navdušenje, zanesljivost, trezno in razumno razmišljanje, točnost, poštenost in iznajdljivost, iskanje rešitev, tudi v težkih trenutkih.

Izpolnjevanje nalog

Ko dobiš nalogo, dobro premisli:

1. Preveri, če razumeš, kaj se od tebe pričakuje oziroma se prepričaj, da veš, kakšen je učinek, ki ga želiš doseči.
2. Nato oblikuj načrt za uresničenje naloge.
3. Sprašuj se, zakaj stvari načrtuješ tako kot jih?
4. Poskrbi, da je izvedba v skladu z viri, ki jih imaš na razpolago.
5. Predvsem pa bodi vztrajen, trmasto vztrajen, in ne odnehaj, dokler nisi naloge pripeljal do uspešnega konca. (str. 31)

Katere lastnosti najbolj ceniš pri ljudeh?
Ali imaš tudi ti vse lastnosti, ki jih iščeš pri drugih? Katere ocenjuješ za svoje dobre ali slabe lastnosti? Kako ti pomagajo oziroma te ovirajo?

Ali se nalog in večjih izzivov vedno lotevaš na enak način? Opaziš kakšen vzorec?

Ročne spretnosti in veščine

Vsak naj ima svoj hobi, ki naj mu sledi. Preko hobijev razvijamo spretnosti, ki jih osvojimo do tolikšne mere, da postanemo pravi mojstri in sčasoma tudi izumitelji na določenem področju.

Koliko časa si vzameš za svoje hobije? Kako so pripomogli k tvojemu sedanjemu znanju? Ali bi ti znanje, ki si ga pridobil, pomagalo pri preživetju v naravi in v civilizaciji?

Zdravo telo in um

Kar mnogi imenujejo sreča, je pravzaprav moč prepoznavanja priložnosti in njihovo sprejemanje.

Starejši ko postajaš, močnejša bo tvoja potreba po znanju in izkušnjah. Takrat naj bosta tvoji glavni orodji knjiga in potovanja oziroma s tem povezana izkušnja. Uporabljal ju vzporedno eno z drugo. Pomembna je torej fizična pripravljenost v kombinaciji s psihično aktivnostjo. Včasih so Aborigini v Avstraliji in ljudstvo Zulu v Južni Afriki ob začetku pubertete fante pobarvali z belo barvo in jih poslali v divjino, kjer so morali preživeti nekaj tednov, dokler se ni bela barva sprala s telesa. Če so jih drugi ljudje videli, so jih ubili. S premagovanjem te fizične in psihične preizkušnje so fantje postali odrasli moški.

Kaj dojemamo kot življenjske prehode danes in kako jih obeležimo? S kakšnimi preizkušnjami se srečujemo ob pomembnih življenjskih obdobjih? Kaj so pomembne preizkušnje pri tabornikih? Kako se nanje pripravimo? Kako jih obeležimo?

Podpora skupnosti

To področje zajema dobra dela, s katerimi pomagamo in olajšamo življenje drugih ljudi. Lahko gre za manjša dejanja ali pa za večje projekte, s katerimi izboljšujemo življenje na ravni lokalne skupnosti in širše.

Ali se čutiš kot del svoje lokalne skupnosti? Kje vidiš možnosti izboljšave življenja v lokalni skupnosti in širše? Kako bi se lotil izvrševanja sprememb? Kako bi se lahko taborniki lotevali izvrševanja teh sprememb?

Zaključne misli

Popotništvo ne pomeni brezciljnega iskanja. Pomeni iskanje poti in zavedanje nevarnosti ter izzivov, ki nam lahko prekrizajo to pot.

Foto: Matic Pandel

Skupaj v pravo smer

Taborniška akademija in razširjeni kolegij načelnika ZTS

Besedilo: Suzana Podvinšek, Rok Pandel

Drugi vikend oktobra je v Postojni potekala že tretja taborniška akademija - dvodnevni dogodek, namenjen vsem popotnikom in popotnicam ter starejšim, ki se lahko v enem vikendu udeležijo delavnic z različnih področij, ki jih zanimajo. Tokrat se je akademije udeležilo 115 udeležencev iz cele Slovenije, prevladovali pa so predvsem udeleženci s Primorske. Izbirali so lahko med 15 delavnicami, osmimi dvournimi in sedmimi štiriurnimi, ki jih je pripravilo okoli 20 predavateljev. Delavnice so vsebovale pridobivanje programskih idej za delo z MČ-ji, GG-ji in starejšimi, izmenjavo dobrih praks med rodovi, izražanje sebe, svojih misli in čustev, spoznavanje taborniških in netaborniških znanj ... Po zaključeni Taborniški akademiji so prostore zavzeli starešine in načelniki rodov ter območij, ki so se udeležili razširjenega kolegija načelnika ZTS. Govora je bilo o tem, kakšne so smernice za delo v ZTS, kakšno je stanje taborniškega gibanja, mnenja v rodovih in območjih, rešitve, s katerimi organizacijo premikamo v pravo smer ... Taborniško obarvan vikend se je zaključil v prijetnem vzdušju in zavedanju, da vsi potujemo v pravo smer korak za korakom.

Za vsakega tabornika nekaj

V soboto so udeleženci najprej obiskali dve dveurni delavnici iz širokega nabora: Izmenjevalnica, Eksperimentarništvo, Excellent, Slam poezija, Ne bom v minusu, Več energije, manj stresa, What's the rule in Finančno opismenjevanje. Večer je popestrila skupna igra, pri kateri so udeleženci v skupinah po prostoru prebirali zgodbo in iskali primerno nadaljevanje, ter druženje ob kitari pozno v noč. V nedeljo so udeleženci izbirali med štiriurnimi delavnicami: WordPress, The time is now, A si ti tud brez ideje, Pustolovščina, Ja, in kaj bomo v gozdu delal, Novičkarstvo in Teta Kvali. Udeleženci so se po opravljenih delavnicah strinjali, da je bila vsebina zanimiva ter poučna in da čas v Postojni nikakor ni bil vržen proč. Da je vse potekalo tekoče in brez zapletov, je vodenje akcije z ekipo prevzela **Eva Oršič**: "Z letošnjim letom sem prevzela vodenje Akademije, bilo mi je veliko lažje, saj sem pri organizaciji sodelovala že prejšnja leta, in ker smo lansko leto kot nova ekipa postavili temelje, smo lahko na tem samo še gradili. Vedeli smo, kakšne težave so se pojavljale prejšnja leta, in se trudili, da se letos ne pojavijo, zagotovo pa imamo še kaj prostora za izboljšanje. Na podlagi anket prejšnjih Akademij in potreb v rodovih smo pripravili delavnice, kjer lahko vsak posameznik najde nekaj zase. Udeleženci pogosto izberejo nekaj, kar lahko uporabijo pri tabornikih, in nekaj zase. Na prejšnji Akademiji smo ugotovili, da so bile delavnice za PP-je dobro zastavljene, tako smo si letos želeli tudi specializiranih delavnic za RR-e in na tem smo veliko delali. Mislim, da lahko prihodnje leto v nabor vključimo še kakšno delavnico namenjeno RR-om in starejšim. Z izborom delavnic smo želeli zajeti raznolikost taborniških in netaborniških tem, kjer lahko vsak posameznik najde nekaj, kar ga zanima. S Taborniško akademijo celotna ekipa želi v udeležencih vzbuditi dodatno motivacijo, ki jo vsak potrebuje na začetku taborniškega leta."

Mnenja udeležencev

Taborniške akademije sem se tokrat udeležila prvič. Kot dveurni delavnici sem izbrala Ekperimentarništvo, kjer smo delali poskuse, ki jih bom zagotovo uporabila pri programu, ter Več energije, manj stresa, kjer smo se pogovarjali, kako zmanjšati stres, kako ugotoviti, ali imamo pozitiven ali negativen stres, ter kako se ob tem počutimo, kakšne telesne posledice nam pušča stres ... Od nabora štiriurnih delavnic sem izbrala Ja, in kaj bomo v gozdu delal, kjer smo v skupinah pripravljali vodove sestanke, ki bi jih izvajali z vodom, ugotavljali, na kakšne načine pripravimo sestanek, iz katerih materialov se da kaj narediti ... Na Akademiji se mi je zdelo dobro, da sem pridobila zelo uporabno znanje in veliko novih idej, ki jih bom lahko uporabila pri izvajanju sestankov s svojim vodom.

Julija Kenda, RMV Portorož

Na Akademiji sem prvič in mi je super, saj smo v skupinah in na delavnicah z ljudmi iz različnih rodov. Poleg delavnic se mi je posebej zanimiv zdel večerni program, kjer smo na skupni igri sodelovali prav vsi. Od dveurnih delavnic sem se udeležila delavnice, ki se mi je zdelo uporabna, ker smo se pogovarjali o tem, kako obvladovati stres, ter slam, kjer smo spoznali poezijo. Pri štiriurni delavnici smo spoznali, kako lahko naravo uporabimo za izvajanje sestankov in kako približamo gozd otrokom. Delavnice so se mi zdele odlično pripravljene, predvsem so mi bile všeč tiste, ki so vsebovale več praktičnih nalog.

Lilija Ana Koder, RKJ Sežana

Stalnica Taborniške akademije ostaja mlada ekipa organizatorjev. Foto: Pija Šarko

Udeleženci še posebej cenijo programska znanja, poleg menedžerskih vsebin in ustvarjalnih aktivnosti, ki so potekale na Akademiji.

Foto: Pija Šarko

Tokrat sem na Akademiji drugič, prvič sem se je udeležila dve leti nazaj. Izmed nabora delavnic sem izbrala Izmenjevalnico, kjer mi je bilo fajn, saj smo debatirali, si izmenjali mnenja, ideje, kakšna je praksa v drugih rodovih ... V bistvu izveš veliko novega in začneš razmišljati o stvareh, o katerih prej niti nisi. Slam je bila zame še posebej zanimiva delavnica, saj velikokrat napišem kakšno pesem, tako sem spoznala novo vrsto pesnitve. The time is now pa je bila delavnica, kjer sem izvedela veliko zase. Velikokrat se znajdem pred situacijo, ko moram ugotoviti, kako bom vse obveznosti in stvari nakopičila skupaj in jih izvedla. Ko si zasut s stvarmi, ti takšno znanje pride prav, da lahko na drugačen način zorganiziraš in razporediš obveznosti. Prejšnjo in letošnjo Akademijo je težko primerjati, saj so vsako leto drugačne delavnice, hkrati pa lahko tudi sam izbiraš in tako prilagodiš izbor svojim željam. Po opisih delavnic sem spoznala, da so nekatere delavnice namenjene predvsem RR-om in starejšim, kar se mi je zdelo res super. Pogosto RR-i ne vemo, kaj bi v rodu, v čem se razlikujemo od PP-jev in ali sploh se. Ravno takšne teme na delavnicah potrebujemo.

Lara Zajc - Srna, RŽŽ Žiri

Korak št. 1 v novo smer

"Tu smo, da gledamo naprej, saj je to smer, v katero hodimo," so bile otvoritvene besede načelnika ZTS Domna Uršiča, namenjene vsem, ki smo prišli ustvarjat smernice za delo ZTS v prihajajočem mandatu. Letošnji razširjeni kolegij načelnika je bil ciljno usmerjen, da s pomočjo načelnikov in starešin ovrednotimo stanje taborniškega gibanja in pripravimo rešitve, s katerimi bomo našo organizacijo premikali naprej v novo, pravo, boljšo smer.

Za samo pripravo na kolegij načelnika je treba pohvaliti izvršni odbor, ki je pripravil gradivo **Semafor ZTS**. Gradivo, ki je zasnovano tako, da so projekti razdeljeni na: dobro izpeljane stvari, projekte, ki so delno opravljeni, in projekte, ki se jih še ni pričelo izvajati, pa bi bilo potrebno. Izvršni odbor je na podlagi lastnega mnenja projekte v semaforju obarval zeleno, rumeno ali rdečo, s čimer so ovrednotili stopnjo izvedbe. Sporočilo rodovom, ki pa ga je Semafor ZTS nosil, je pozivalo k evalvaciji stopnje projektov tudi skozi njihove oči. In sicer, naj se rodovi ne osredotočajo na barve, temveč na to, kaj vse je potrebno za kvalitetno delo tabornišтва v Sloveniji.

A se taborništvo da študirat'?

Besedilo: Neža Trček, Katjuša Poljanšek, Zala Pribaković, Pika Vrčkovnik,
Sara Kobolt, Tjaša Kobal, Hana Vrhovnik, fotografija: Pija Šarko

Udeleženci delavnice Novičkarstvo smo se tekom vikenda v Postojni večkrat vprašali prav to, zato smo pripravili pet razlogov, zakaj se prihodnje leto obvezno prijavi na Taborniško akademijo.

1. A ti pa kr sama tuki?

Težko sklepaš nova prijateljstva? Ne najdeš teme za pogovor? Na taborniški akademiji to NI problem! Obkrožen si z množico ljudi, ki razmišljajo na enak način in imajo podobne interese. Delavnice prebijejo led za kasnejše druženje in rojstvo novih prijateljstev (včasih pa se zaneti tudi kakšna iskrica).

2. Zvok kitare in neskončni večeri ...

To, da taborniki premalo spimo, je že znano dejstvo, a je jutranja neprespanost še kako vredna vseh nočnih dogodivščin - od nočnih izzivov, do petja (na ves glas) in igranja kitare. Za vse hude športnike, ki brez treninga ne zdržijo, pa je na voljo tudi ekstremna aktivnost ... ŠAH!

3. Ko šotor zamenja postelja

Ko dobiš seznam opreme, ki jo boš na akademiji potreboval, ugotoviš, da manjkata spalna vreča in armafleks. Prav čudno je, da se tabornik nekam odpravi brez teh dveh potrebščin ... Ampak pazi, vseh ti bo!

Kot prvo imaš manj prtljage, kot drugo pa se samo uležeš v sveže poslano posteljo.

4. Širjenje obzorij

Vsak udeleženec si lahko izbere tri delavnice čisto po svojem okusu, ki mu bodo koristile ne samo pri tabornikih, ampak tudi na drugih področjih življenja. Lahko se naučiš nadzorovati stres, se izražati skozi slam poezijo, upravljati s financami ... Potekajo tudi pogovori o delu v rodovih in prav za vsakega se najde nekaj, kar razširi njegova obzorja in ga dopolni.

5. Kofi brejk

Organizatorji dobro poskrbijo za udeležence, saj poleg glavnih obrokov nudijo tudi pestro izbiro prigrizkov - celo čokoladne mafine! Poleg tega je na voljo tudi široka izbira čajev, kava, Cedevita ... Na delavnice se tako vrneš poln energije in pripravljen na nove zmage.

Na kaj se pripraviti?

- "Musklfiber" zaradi smeha,
- pomanjkanje spanja,
- izguba glasu,
- zgodnje vstajanje,
- instant kava,
- nova poznanstva
- pa še sto drugih reči.

V začetku novembra se je zgodil tudi zgodovinski trenutek: z usposabljanjem za coache PP smo pričeli s pilotno izvedbo programa PP. Foto: Nina Medved.

V pisarni ZTS iščemo dva nova sodelavca

Zaradi reorganizacije dela strokovne službe ZTS razpisujemo dve delovni mesti:

- višji strokovni sodelavec za program za mlade in vzgojo, izobraževanje in delo z odraslimi,
- višji strokovni sodelavec za komunikacije in marketing.

Obe delovni mesti se razpisujeta za določen čas enega leta s trimesečnim poskusnim delom, z željo po dolgoročnem sodelovanju ob pogoju uspešno zaključenih projektov.

Več podrobnosti in razpisa najdete na Stenčasu, rok za prijavo pa je **17. november 2017 do 12.00**.

Prijavite se z življenjepisom v slovenskem in angleškem jeziku na urska.bratkovic@taborniki.si.

Posvet KVIDO

Posvet Komisije za vzgojo in izobraževanje ter delo z odraslimi bo tudi letos potekal drugi vikend decembra, torej **8.-10. decembra 2017**. Vsi izobraževalci ste najlepše vabljeni, da se pridružite in prispevate svoj košček!

Besedilo: Zala Šmid

Sestavljamo koledar akcij za prihajajoče leto

V pripravi je koledar taborniških akcij za leto 2018. Če želite, da vaše rodove ali območne akcije objavimo v koledarju decembrske številke revije Tabor, na Stenčasu ter Taborniškem informatorju, jih vnesite v vpisni obrazec, ki ga najdete na Stenčasu.

Letos želimo ponuditi več informacij kot samo ime akcije in datum, zato pripravite tudi reprezentativne fotografije, videe, spletno stran akcije in seveda vse kontaktne podatke. Rok za oddajo je **22. november**, enako kot rok za oddajo prispevkov za decembrsko številko revije Tabor, v kateri bo koledar izšel.

Naši projekti so navdušili skupino SEE

Besedilo in fotografija: Nicolas Vanek

Od 6. do 8. oktobra je v okolici Kotorja v Črni gori potekalo srečanje jugovzhodne evropske skupine (SEE) WOSM-a.

Srečanja smo se udeležili predstavniki nacionalnih organizacij Grčije, Makedonije, Hrvaške, Srbije, Romunije, Bolgarije, Črne Gore, Izraela in dva predstavnika evropske skavtske pisarne. Slovenijo sem na srečanju zastopal Nicolas Vanek. Prvi dan smo predstavniki držav predstavili, kaj smo v preteklem letu počeli, nekaj statistike članstva, predstavnika Makedonije in Srbije sta še povabila na nacionalna jamboreja, ki ju državi organizirata poleti 2018. Pri slovenski predstavitvi so največ navdušenja pozele igralne karte, ki so se vsem zdele zelo uporaben pripomoček za vodnika pri pripravi programa. Veliko smo govorili tudi o projektu TAPOS. V tej regiji podobnega projekta ne poznajo, zato je bilo veliko govora o uspešnosti projekta, kako projekt deluje in kaj konkretno udeleženci z njim pridobijo.

Naslednji dan dopoldan je bilo na urniku predavanje Petra Hunorja iz bruseljske skavtske pisarne, ki je predaval o pridobivanju sredstev z razpisi in kako lahko evropska pisarna pri tem pomaga. V diskusiji smo udeleženci govorili o različnih praksah financiranja v posameznih državah in iskali rešitve, kako si lahko pomagamo pri iskanju finančnih sredstev za izvajanje projektov. Tako smo spoznali Friends of scouting Europe, Messengers of Peace in možnosti v projektu Erasmus+. Jordan Bajraktarov iz pisarne v Ženevi je govoril o preverjanju GSAT. Gre za pripomoček, ki pomaga nacionalnim organizacijam, da lahko same preverijo, na katerih področjih so najšibkejši. Seveda lahko to preverjanje opravi tudi tretja oseba iz WOSM-a ali podjetje, ki se s tem ukvarja. Slovenija je preverjanje GSAT opravila leta 2015 in od takrat se pripravljajo spremembe statuta ter druge spremembe, ki nas bodo bolj približale tem standardom.

Popoldan smo izkoristili za ogled starega Kotorja, zvečer je prišla na vrsto mednarodna večerja. Vsaka država je pripravila nekaj svojih specialitet, ki smo jih lahko udeleženci poskušali. Tako so drugi z veseljem poskusili pitico, čokolado in zaplesali na Golico.

Zadnji dan smo zaključili s pogovori, katere projekte naj izvajamo skupaj kot regija. Strinjali smo se, da nadaljujemo projekte na področju izobraževanja, ki so se že izkazali za uspešne ter predstavljajo odlično možnost za druženje in pridobivanje novih izkušenj in znanj. Prvi projekt na to temo je bil tečaj SEE ALT v Bohinju, ki se ga vsi udeleženci srečanja zelo dobro spominjajo. Oblikovala se je skupina, ki bo nad temi projekti bedela in skrbela za njihovo uresničitev.

Srečanja SEE so za tabornike v Sloveniji zelo pomembna, saj se lahko na tak način veliko naučimo, pridobivamo nove izkušnje in spoznavamo skavte iz regije, ki so nam vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Udeleženci pa smo se strinjali, da se z veseljem dobimo tudi naslednje leto, ko bo srečanje gostil Izrael, ki se na dogodek že aktivno pripravlja.

Prijazno, a odločno

Besedilo: Barbara Žgavec - Lrga, fotografija: Pija Šarko

Vzgojiti odgovornega, avtonomnega, angažiranega in solidarnega posameznika je pomembna naloga in odgovornost vsakega taborniškega vodje. Toda - kako?

S trdo disciplino, z veliko kaznovanja in na drugi strani nagrajevanja, avtoritarnim vodenjem bomo vzgojili poslušne tabornike. Na ta način bomo imeli veliko kontrole, a hkrati bomo sejali nezaupljivost in gojili slepo poslušnost. Je to res tisto, k čemur stremimo? Želimo imeti poslušnega mladega človeka, ki se bo v vsem strinjal in največkrat le čakal navodila vodje? Z grožnjami, kritiziranjem in nenehnim kaznovanjem ter tudi nagrajevanjem bomo dosegli pri posameznikih bodisi upor bodisi podrejenost. Nenehno pričakovanje nagrade ali kazni posameznika ohromi v iskanju lastnega izraza. Torej bomo daleč od zadanega cilja.

Peskovnik za osebno rast

Taborniška organizacija omogoča odličen poligon, nekakšen varen peskovnik za preizkušanje sebe v najrazličnejših situacijah (ne mislim le fizičnih preizkušenj). Vzgoja je proces vzajemnega spoštovanja. Nismo si enaki, nismo enakovredni ali enakopravni, vsi pa imamo ne glede na individualne razlike in zmožnosti enake pravice do dostojanstva in spoštovanja. Na vodji je, da bo znal in zmozel zrelo usmerjati in spodbujati mlade pri raziskovanju sveta in najprej - sebe. Da bo omogočal priložnosti za premislek o lastnem delovanju ter priložnosti popravljati napake. Pomembno je, da vodja pomaga mladim, da se čutijo povezane z njim. Pomaga naj jim, da spoznajo, kako sposobni so kot posamezniki.

Red, ki ni vsiljen s strani avtoritarne avtoritete, prinaša dolžnosti, prepovedi, obveze. Tako spodbujamo konstruktivno uporabo osebne moči in avtonomije ter omogočamo svobodo. Tako bodo mladi znali ohraniti svoje dostojanstvo, ustvarjalnost in iznajdljivost ter izbirali najboljše zase in za celotno skupnost.

Osnovna orodja za vzpostavitev pozitivne discipline:

- Otroke vključujemo v načrtovanje rutin skozi omejene izbire in z omogočanjem priložnosti, da lahko pomagajo.

- Obojestransko spoštovanje. Učimo spoštljivosti tako, da smo sami spoštljivi.
- Opredelimo prepričanje, ki se skriva za vedenjem.
- Učinkovito komuniciramo ter kreativno rešujemo probleme.
- Uporabljamo disciplino, ki uči in ni ne avtoritarna ne permissivna.
- Osredotočamo se na rešitve namesto kazni.
- Namesto praznih pohval uporabljamo opogumljajoče spodbude.
- Uporabljamo humor.
- Povemo, kar resnično mislimo, in nato to izpeljemo s trdnostjo in prijaznostjo hkrati.
- Smo potrpežljivi.
- Delujemo in ne govorimo.
- Sprejmemo in cenimo otrokovo edinstvenost.

Z lastnim zgledom, na prijazen in opogumljajoč način bomo naše tabornike učili pomembnih življenjskih veščin. Trdnost naših odločitev pomaga mlademu človeku razumeti, da resnično mislimo, kar rečemo. Torej: pazimo, kaj obljubimo, ter prijazno, a odločno izpeljimo, kar se odločimo. Srečno!

Miha bere: Več gradiu na to temo sem našel na www.center-mi.si.

Kakšno vizijo imamo taborniki?

Besedilo: Aleš Skalič, fotografija: Matic Pandel

Med pripravami na zlet smo v vodstvu organizacije in v ekipi, ki je pripravljala program, veliko razmišljali tudi o tem, kako bi energijo tisoč tabornikov, ki jo bo zbral in nadgradil zlet, usmerili v prihodnost organizacije.

Razmišljali smo o prihodnosti, ki bi jo soustvarjali skupaj, predvsem pa jo bodo ustvarjali in živeli udeleženci zleta. V teh razmislekih se je oblikovala ideja posebnega programskega sklopa o prihodnosti taborništva, katerega del je bila tudi dopoldanska delavnica o viziji taborništva.

vizija -e ž (1) /.../ predstava o tem, kakšna naj bi kaka stvar (v prihodnosti) bila
SSKJ

Kakšna je povezava med vizijo in prihodnostjo organizacije? Najbolj preprosto povedano: vizija je slika organizacije, ki jo želimo v prihodnosti. Gre torej za zelo poenostavljen zapis, kakšna bo organizacija v določenem času v prihodnosti. Kot taka je skupaj z vrednotami in poslanstvom močna podpora k strateškemu načrtovanju in vodenju organizacije. Vizija daje smer delovanja organizaciji in kaže prihodnost, ki jo želimo doseči.

Ne bojte se počasne rasti, bojte se ostati na mestu.

Kitajski pregovor

V okviru zleta so tako udeleženci dopoldanske delavnice štiri dni skozi proces, ki sva ga vodila Aleš Skalič in Jure Habjanič - Jež ustvarjali novo vizijo taborništva. Vizija, ki je nastala, je prvenstveno vizija te skupine mladih tabornikov, udeležencev delavnice. Je lahko odlično izhodišče, če ne kar predlog za novo vizijo Zveze tabornikov Slovenije, saj zajema ključne vidike organizacije in daje pomembne poudarke prihodnjega delovanja naše organizacije. Glasi se:

Mlade vodje leta 2023 v ZTS soustvarjajo polno otroštvo svobodnega raziskovanja narave in družbe za 10.000 aktivno vključenih tabornikov.

Eva Figelj, Pia Sivec, Lejla Majkič,
Tinkara Božič, Lana Hribar,
Maša Simonič, Neja Simončič,
Nace Zabev, Tinkara Ošlovnik,
Leon Ratajc, Taja Malnar,
Eva Ojsteršek, Petar Janevski

Poudarke so udeleženci dali na naslednje besedne zveze.

Mlade vodje: Pomembno je, da mladi, ki jih v organizaciji oblikujemo v vodje, (p)ostanejo ključni dejavniki prihodnosti naše organizacije.

Soustvarjajo: Soustvarjajo predvsem s člani, torej drugimi mladimi, hkrati pa tudi ob podpori odraslih prostovoljcev, ki v organizaciji podpirajo mlade.

Polno otroštvo svobodnega raziskovanja: "Polno" kot je zajeto v izjavi o vzgoji in v programu za mlade, kjer mlade razumemo kot celovite osebnosti. "Otroštvo", ker je pomembno, da se zavedamo, da so naši člani še vedno otroci, ki potrebujejo prilagojene oblike dela in tudi igro. "Svobodnega", ker želimo, da so pri svojih dejavnostih svobodni in brez omejitev. Ter "raziskovanja", ker želimo, da sami odkrivajo nova področja svoje osebnosti in sveta okrog sebe.

Narava in družba: Ki gresta z roko v roki, saj eno brez drugega ne obstaja, ima pa narava (ne po naključju) prvo mesto v tej zvezi.

10.000 tabornikov: Vsaj toliko članov si želimo, da bi leta 2023 uživalo vse prednosti naše organizacije in programa za mlade.

Aktivno vključenih: Ne želimo organizacije, kjer so člani udeleženci aktivnosti, ampak organizacijo, kjer člani soustvarjajo aktivnosti in program.

Kljub temu, da je v delavnici sodelovala manjša skupina mladih, samo delček vseh tabornikov, je vizija, ki so jo oblikovali, zelo dobra. Verjamem, da je lahko taka, kot je, tudi vizija celotne organizacije. Da bi to postala, bo potrebnih še nekaj korakov. Predvsem korakov do ostalih tabornikov, da se seznanijo z njo, da mogoče kakšno besedo ali besedno zvezo tudi prilagodimo ali v celoti spremenimo, če ocenimo, da je to potrebno. Teh nekaj korakov ne potrebuje leta, da se zgodijo. Z nekaj volje je dovolj par mesecev. In seveda končni korak, da skupščina kot najvišji organ naše organizacije vizijo potrdi. Od tam naprej pa imamo nekaj let časa, da jo udejanjimo ...

Vizija brez akcije je iluzija. Akcija brez vizije je nočna mora.

Japonski pregovor

Uporaba elektronskega glasovanja pri tabornikih

Besedilo: Blaž Zupančič

Izražanje lastnega mnenja je ena najpomembnejših taborniških vrednot. Zavedati se moramo pomena aktivne participacije, jo učiti in živeti. In zakaj je ne bi naredili tudi zabavne?

Da bi pohitrili odločanje delegatov na skupščini ZTS, sem pregledal kar nekaj sistemov, ki rezultate elektronskega glasovanja pokažejo takoj po oddaji glasov. Želel sem, da bi z drugače zastavljenimi vprašanji prišli do boljših odgovorov. Demokracija ne pomeni samo odločanja za ali proti, ker nam tak odgovor poda zelo malo informacij.

Na primeru državnih volitev

Elektronsko glasovanje na ravni državnih volitev se v dobi, ko imamo vsi vsaj eno elektronsko napravo in dostop do hitrega interneta, zdi elegantna rešitev. Vseeno pa ima kar nekaj izzivov, kar preprečuje, da bi sistem postal širše uveljavljen. Za razliko od papirnatih glasovnic, ki jih posameznik težko ponaredi v zelo veliki količini, je elektronsko glasovanje popolnoma odvisno od zadnjega človeka, ki je spremenil računalniški program za glasovanje. Ta program je zelo kompleksen in zaradi tega nepregleden in nerazumljiv večini ljudi. Težava je tudi preprečevanje vdorov v sistem. Tretja težava je zagotoviti popolno anonimnost oz. tajnost volitev. Če oddan glas ni vezan na identifikacijsko številko, je glasove težko ponovno prešteti. Če je vezan na identifikacijsko številko, je težko ostati popolnoma anonimni. Vseeno se je v Evropi tak sistem že uveljavil – uporabljajo ga v Estoniji. Ker taborniki povečini ne uporabljamo tajnega glasovanja, ampak javno (kar pomeni, da vemo, kdo je glasoval za katero možnost), je elektronsko glasovanje za nas zelo primerno, saj je enostavno, hitro in pregledno.

Prgišče možnosti

Oglejmo si nekaj primerov. Če navadno glasovanje pomeni: "Vsak član skupine lahko glasuje za eno možnost. Tista, ki bo dobila največ glasov, bo potrjena," je možno z naslednjimi principi doseči boljše odločanje.

Prioritete: Tukaj se odločamo o vrstnem redu pomembnosti, ne pa tudi o tem, koliko so podane možnosti pomembne. Metoda ne omogoča enakovrednega statusa več možnosti. Uporabna je, ko moramo priti do absolutnega odgovora o tem, kaj nam je najpomembnejše. Primer: "Kako bi razporedili možnosti od najbolj do najmanj pomembne?"

Obteženi odgovori: Z utežjo povemo, koliko nam je posamezna možnost pomembna. Na koncu po seštevku vseh uteži vidimo, katere možnosti so skupini najpomembnejše. Metoda je dobra, ko je pomembna tudi relativna vrednost možnosti. Primer: "Če bi morali med možnosti razdeliti 100 točk, kako bi jih razporedili?"

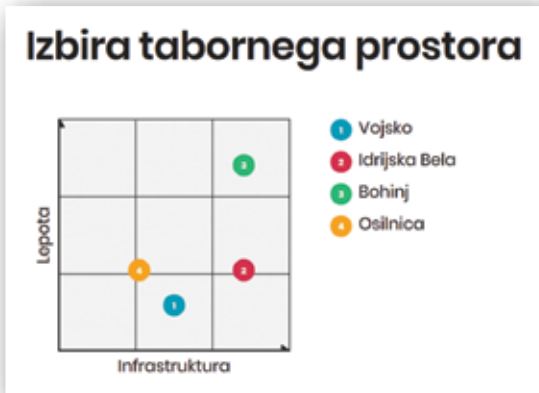
Podeljevanje točk: Vnaprej se dogovorimo, koliko možnostim lahko damo določeno število točk. Nato seštejemo vse podeljene točke. Metoda je kompromis med prioriteta in obteženimi odgovori, predvsem pa je hitrejša, saj se ne odločamo o vseh možnostih. Primer: "Kateri izmed teh 10 možnosti bi podelili 5, 3 oziroma 1 točko?"

The screenshot shows a digital poll interface titled "Glasuj za temo taborjenja". It lists three topics for rating:

- Srednji vek**: The score input field shows "20", with buttons for "-10" and "+10". Below it, it says "20 points left".
- Vesolje**: The score input field shows "20", with buttons for "-10" and "+10". Below it, it says "20 points left".
- Harry Potter**: The score input field shows "40", with buttons for "-10" and "+10". Below it, it says "20 points left".

Primer glasovanja s podeljevanjem točk. Vir: Mentimeter

Več lastnosti: Izberemo si dve lastnosti, ki jih imajo vse možnosti, ter podamo mnenje o vsaki. Rezultate si lahko na koncu ogledamo v grafu. Primer: "Koliko ti je pri naslednjih izdelkih pomemben izgled in koliko uporabnost?"

Graf prikazuje glasovanje o dveh lastnostih štirih različnih tabornih prostorov. Vir: Mentimeter

Večstopenjsko odločanje: Ta način je uporaben, ko mora večja skupina izbrati eno možnost, na razpolago pa jih ima veliko. Z vsakim krogom glasovanja se nabor možnosti zmanjša, tako se v zadnjem krogu odločamo samo o dveh možnostih. Primer: Skupina izbira med 20 možnostmi. V prvem krogu vsak podeli točke (5, 4, 3, 2, 1) petim možnostim, v naslednji krogi se glede na podeljene točke uvrsti le pet do deset možnosti. V drugem krogu vsak podeli točke (5, 3, 1) trem možnostim, v tretji krogi pa se uvrstita samo dve možnosti. V tretjem krogu imamo lahko navadno glasovanje ali pa glasovanje z utežjo (razporedi ro točk), da izberemo zmagovalno možnost.

Veto: Ker si želimo, da bi bilo čim večje število naših odločitev sprejetih s soglasjem, lahko na koncu preverimo, če bi kdo vložil veto. Pri tem je potrebno poudariti, da poznamo dve stopnji neodobrava-

nja možnosti. "Do rešitve sem zadržan" pomeni, da mi možnost ni všeč, vendar sem jo pripravljen sprejeti in ne bom rušil njene uveljavitve. "Možnosti nasprotujem" pomeni, da mi možnost nikakor ni všeč in ji bom v primeru uveljavitve aktivno nasprotoval. Princip konsenza pravi, da rešitev iščemo tako dolgo, dokler ne najdemo take, ki ji nihče ne nasprotuje. Prvi primer: V rodu ima na vse odločitve rodove uprave možnost veta starešina rodu. Drug primer: Vse vodnike vprašamo, s katerim rodod bi skupaj organizirali letošnje taborjenje. Pri tem zasledujemo princip konsenza, kar pomeni, da možnost ni sprejeta, tudi če ji nasprotuje samo en vodnik.

Katera orodja so nam na voljo?

Na spletu je možno taka vprašanja postavljati prek posebnih platform, ki jih upravljamo s pomočjo elektronskih naprav, odgovore pa vidimo takoj. Za vse vrste glasovanja to ni primerno, saj lahko vedenje o tem, kako so glasovali drugi, spremeni naše mnenje. Rezultate je včasih bolje prihraniti do trenutka, ko so vsi že oddali svoje glasove.

Ti sistemi so za tabornike lahko uporabni v mnogih primerih. Pri odločanju rodove uprave, znotraj voda, med vodniki, na posvetu, na občnem zboru, na skupščini ali med predavanjem. Rezultate je možno vključiti v predstavitev in tako popestriti nastop ter bolj aktivno vključiti poslušalce. Poskusite naslednje spletne možnosti vključiti v svoje prihodnje procese odločanja. Čeprav **Googleove ankete** ne omogočajo rezultatov v realnem času, so zelo razširjene in popularne. **Poll Everywhere** omogoča vnaprejšnjo registracijo delegatov, zato smo ta sistem preizkusili na letošnji skupščini. smo uporabili na razširjenem kolegiju načelnika ZTS in je po mojem mnenju najlepši in najbolj preprost za uporabo.

Miha vabi:

ZTS ima na voljo letno licenco aplikacije Mentimeter, ki jo zdaj lahko za uporabo dobite vsi vodniki in vodstva rodov. Za dostop pišite na blaz.zupancic@taborniki.si.

Kako bi s 4 besedami opisal letošnji tabor?

Oblak besed z velikostjo pisave prikazuje rezultat glasovanja. Vir: Mentimeter

Srečnih 13 rodov na Zlati puščici

Besedilo: Klemen Furlan, fotografije: arhiv rodu RTT

Taborniki iz Rodu Tršati tur smo tudi letos organizirali tradicionalno taborniško lokostrelsko tekmovanje Zlata puščica, tokrat z rekordnim številom tekmovalcem.

Lokostrelstvo je ena od osnovnih taborniških aktivnosti, ki pa je še vedno močno zapostavljena. Že kar nekaj časa je opazno upadanje lokostrelskega znanja med taborniki. Seveda obstaja tudi nekaj svetlih izjem.

Organizatorji smo se še pred sončnim vzhodom 7. oktobra zbrali na strelišču Lokostrelskega kluba DLL-Potens ter pripravili strelišči na travniku (klasična lokostrelska disciplina) in v gozdu (taborniško-lovska disciplina). Poskrbeli smo tudi za spremljevalni program. Letos nas je na jedilniku presenetila hrenovka v štručki, tokrat pečena na žaru. Tekmovanje, ki se ga je udeležilo rekordnih 116 tekmovalcev iz trinajstih rodov, se je ob sončnem in toplém vremenu odlično izteklo. Vsem, ki ste se udeležili tekmovanja, se iskreno zahvaljujemo ter upamo, da se vidimo tudi naslednje leto!

Rezultati

Klasična lokostrelska disciplina - MČ

1. Nikola Mušević, RSR Ilirska Bistrica
2. Jure Gracar, RMR Mirna
3. Tadej Rajer, RMR Mirna

Klasična lokostrelska disciplina - GG

1. Jure Škantar, KR Kranj
2. Maruša Bizjak, RSR Ilirska Bistrica
3. David Kos, RMR Mirna

Taborniško-lovska disciplina - ženske

1. Polonca Tratar Božič, RMR Mirna
2. Sara Mežnar, RSR Ilirska Bistrica
3. Iza Mlakar, ZR Ljubljana

Taborniško-lovska disciplina - moški

1. Andrej Tratar, RMR Mirna
2. Robert Kumer, RMR Mirna
3. Jože Vidrih, RMR Mirna

Korajža vabi: Slike tekmovanja so objavljene na Facebook strani Zlata Puščica, vseh kaj jo ter ostani na tekočem!

Prepovedana ljubezen na celjskem gradu

Besedilo: Maja Pilko,
fotografiji: Matic Jordan,
Blaž Bergant

Že šesto leto zapored je na celjskem gradu v organizaciji Rodu II. grupe odredov Celje potekalo tekmovanje GROF ali grajska orientacijska fešta.

Rezultati

Mlajši GG

I. Žabice, RMV Portorož

Starejši GG

I. Sokoli, RAJ Cerkno

PP

I. Princ in 4 princeze,
Maistrov rod Limbuš

RR in grče

I. Fejst pjebi, RJZ Velenje

Gre za šaljivo orientacijsko tekmovanje, ki je letos potekalo na temo prepovedane ljubezni. Nekatere izmed prijavljenih 62 ekip so prispele že v petek pred uradnim začetkom tekmovanja, postavile so si šotore v skrite koticke med grajskim obzidjem in uživale v čudovitem razgledu na neštete lučke mesta Celje, nato pa smo pripravili ogromen kino in večer z ognjem, kitaro in bolj ali manj razglašnim petjem. V soboto zjutraj so prispele še ostale ekipe in s 320 udeleženci smo grad napolnili do čisto zadnjega koticčka. Tekmovanje GROF 2017 se je uradno začelo!

Ekipe so se v družbi sončnih žarkov podale na veliko število različnih delavnic na že omenjeno ljubezensko temo. Na gradu so obiskali šest delavnic. Na prvi so morali z lokom zadeti v srce, saj so bili v vlogi Kupida. Pisali so prepovedana pisma, saj jim je oče njihove velike ljubezni prepovedal vstop v grad. Ker vedno ne uspe vse že z besedami, je treba včasih drugače postopati, in sicer z napojem ljubezni. Odklepali so tudi srca, da bi dokazali, kakšni romantiki so. Na zadnji delavnici so metali robčke v slovo, saj jih je njihova največja ljubezen morala zapustiti.

Seveda taborniškega tekmovanja ni brez orientacije, ki ni bila preveč zahtevna. Po koncu orientacije jih je na gradu čakalo tradicionalno

srednjeveško kosilo - pečen piščanec z zelenjavo in kruhom. Ekipe so se po koncu orientacije lahko odpočile v "chill placu", kar je bila novost letošnjega tekmovanja. Na razgledni ploščadi so se ekipe lahko tudi fotografirale. Ko se je sonce začelo že spuščati za obzorje, smo se zbrali na razglasitvi, kjer smo podelili nagrade in pokale.

Med taborniškimi superjunaki

Besedilo: Nina Kozamernik, fotografiji: Simon Kršinar

V Preski pri Medvodah se je za Močne ukane v organizaciji Rodu dveh rek Medvode 21. in 22. oktobra zbralo 20 taborniških ekip.

Flash je prihitel s svetlobno hitrostjo in taborniki so mu preko namigov pomagali najti zlobneža. Black Widow se je s tremi nogami in štirimi rokami sprehnila po zapletenem poligonu. Spiderman je s svojo pajkovo mrežo preplezal vse stene otroškega igrišča, in to večkrat! Hulk je napel vse moči in avto iz prepada zvlekel na varno, Thor pa mu je s svojim kladivom uspešno dostavil novo gumo. Dončić in Dragić sta se do nezvesti trudila zadeti vsak koš, medtem ko je Wonder Woman prelisčila marsikaterega še tako nabritega tabornika. Rentgenski vid, ki sta nam ga podarila Supergirl in Superman, je pa itak zmagal. Je še kdo brez glasu?

Nočna orientacija je poskrbela, da udeleženci sedaj obvladajo branje z ustnic in ločevanje čajnih vrečk po vonju. Le kdo se je ne bi udeležil, če pa ob prihodu dobiš še palačinke? Vsem skupaj nam je uspelo najti neznani izgubljeni predmet – prehodni pokal v obliki totema, ki bo to leto domoval v Škofji Loki pri RSK. Hvala vsem za družbo in se vidimo naslednje leto!

Rezultati

GG mlajši

1. Volkci, RST Domžale
2. TNT 1 in TNT 2, RSK Škofja Loka
3. Zaječarci, RDR Medvode

GG starejši

1. Zgaga, RST Domžale
2. AnPiLaMiTi, RSŽ-ml Kranj
3. Vražji taborniki, RDR Medvode

PP+

1. FizikalSABeach, RBB Ljubljana
2. Loški RR-i, RSK Škofja Loka
3. Uporniki, RUP Mengeš

Skupna zmaga

Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka

Grofa osvojili princ in štiri princeske

Pisalo se je leto gospodovo 2017. Princ (Rok Roškar - Ukročena reka Maribor) se je tedaj odločil, da bo pod svoje okrilje vzel tri princeske (Eva - Ukročena reka Maribor, Tjaša - II. SNOUB Ljubo Šerčer, Ana - Maistrov rod Limbuš). Zavedal se je svoje šarmantnosti, moči, znanja in iznajdljivosti. Razmišljal je nekako takole: "Kaj če bi razširil svoje poznanstvo še onkraj domačega kraja?" Tako je sklenil in šel iskat primerno kandidatko tudi v Pomurje. In našel jo je (Urša - Rod Veseli veter Murska Sobota). Izkazalo se je, da je bila izbira prava. Princeske so se med seboj odlično razumele, postale prave prijateljice, delovale so složno kot utečen tim, se zabavale in uživale v prinčevi družbi. Vsaka je dodala še svoj kos pogače (beri: znanje, izkušnje) in cilj je bil dosežen. S skupnimi močmi, povezovanjem in dobro energijo so premagali vse in Grof je bil osvojen.

Foto: arhiv RUR

Princ je bil izjemno zadovoljen, vendar on že pogleduje naprej v prihodnost ... Le kaj princeskam pripravlja za naprej? Že sestavlja plan in strategijo. Verjemite, kmalu boste izvedeli ...

Vesna Novak

Prva rodova liga

Našim MČ-jem in GG-jem smo oktobra pripravili akcijo, na kateri so lahko preizkusili svoja znanja, pridobljena na poletnih taborjenjih Skalnih taborov

Foto: Janez Hribar

in med letom na vodovih srečanjih. V petek popoldne smo se vsi zbrali na travniku, za eno izmed domžalskih osnovnih šol. Vse skupaj se je začelo s skupinskim zborom, kjer smo podali navodila. Zdaj pa akcija! Tako mlajši kot starejši so se podali na delavnice, na katerih so se pomerili v signalizaciji, postavljanju bivaka, šotor in signalnega stolpa ter v poligonu, kvizih in v še mnogo podobnih aktivnostih. Otroci so potrebovali spretnost in sodelovanje vseh članov voda za uspešno reševanje nalog ter izzivov. Člani so tako svojim vodnikom pokazali, da jim taborniške veščine, tudi tiste zahtevnejše, niso tuje, vodniki pa so dobili informacije o tem, kako dobri so njihovi varovanci ter kaj morajo še vaditi in izboljšati. Hkrati so člani pokazali, da lahko na letošnjem območnem (morda tudi državnem) mnogoboju, ki bo v okolici Domžal, pričakujemo kakšno visoko uvrstitev. Celotno izkušnjo je polepšalo še sončno in suho vreme, ki je bilo kot naročeno. Sedaj pa le navdušeno in pridno naprej proti novim izzivom, ki nam jih taborništvo prinaša in ponuja vsak dan.

Alja Tekavc Uršič

Taborniška izkušnja za gimnazijce

V petek in soboto, 29.-30. septembra, smo člani XI. SNOUB za dijake II. gimnazije Maribor pripravili taborniško izkušnjo. Že ob srečanju smo se razdelili v tri vode in akcijo nadaljevali z orientacijskim pohodom na Pohorje, do Mariborske koč, med potjo pa smo preverili svoje znanje. Petkovo popoldne se je skoraj prehitro prevesilo v večer. Preživeli smo ga ob pečenju večerje na ognju in igranju nočnih iger. V soboto smo razdeljeni v vode imeli delavnice postavljanja ognja in šotor, vožnja in streljanja z lokom ter zračno puško. Ob vsem tem je med vodi potekalo tekmovanje, pri katerem sta bila pomembna tudi estetski videz in zmogljivost loka, ki ga je vsak vod izdelal sam. Poleg tega, da smo gimnazijcem pokazali nekatere taborniške veščine, smo jim želeli čim bolj predstaviti taborništvo kot celoto, zato niso manjkali zbori in predstavitev tabornikov, ki jo je pripravil vodja akcije, Anej Golčar. Po zaključnem

Foto: Lana Pavšič

zboru in podelitvi nagrad najboljšemu vodu smo se podali na pot nazaj do žičnice, kjer smo se polni vtisov srečali s starši.

Lana Pavšič

Čarovniki s Primorske

Letošnje srečanje GG-jev severne Primorske je potekalo v Ajdovščini, kjer so se udeleženci prelevili v čarovnike. Po prihodu na zbirno mesto so se razdelili v čarovniške domove po vzoru Bradavičarke – Gryfodom, Spolzgrad,

po živalskih igrah rim-šim-šima počivali ob napetem ogledu zadnjega filma o Harryju Potterju. Naslednji dan po zajtrku so tekmovali v zbiranju točk v magično obarvani veliki igri Kmetovalca. Izumljali so svoje lastne uroke, se preizkusili v igri quidditcha, se prepričali o svoji prihodnosti iz kart, iskali skrite

Drznvraan in Pihpuff – zabavali na tematskih delavnicah. Igrali so se scoutball, krepili timski duh s teambuilding igrami, pobegnili iz sobe pobega in s skupnimi močmi našli pot iz labirinta. Po odlični pašti za kosilo so se odpravili na pot po krajši fotoorientaciji, kjer so jih čakali različni izzivi. Zvečer so

predmete in odigrali izvrstne partije šaha. Z zbranimi točkami so lahko nakupovali nagrade. Vsi GG-ji so spoznali veliko novih prijateljev, se zabavali v dobri družbi in uživali v čarovniškem svetu. Kaj jih čaka naslednje leto?

Iza Kranjc

Foto: Nana Kodelja

Tetka jesen na obisku

Med 27. in 28. oktobrom so se taborniki Rodu Lilijski grič Pesje odpravili na jesenovanje, ki je potekalo v Završah in je minilo v znamenju tetke jeseni.

Po prihodu so raztovorili prtljago in že so odhiteli v gozd, kjer jih je čakala prva naloga. Nabrali so morali čim več jesenskega listja ter plodov, saj so jih potrebovali za delavnico. Izdelovali so lisičke in metulje iz listja, papirnate buče in ježke iz storžev. Bili so res mojstri, saj so nastale prave umetnine. Po večerji so se dobro oblečeni odpravili na nočni pohod. S svetilkami so odšli do bližnje makete gradu ter cerkvice, dan pa zaključili z ogledom risanke.

Zbudili so se v jutro, obsijano s soncem, ki je bilo kot nalašč za telovadbo na bližnjem igrišču. Po zajtrku so sledili orientiring, nove taborniške igre in delavnice. Na orientiringu so jih čakala zanimiva vprašanja o jeseni. Medtem so druge ekipe spoznavale nove taborniške igre ali pa so se odpravile na malico, ki so si jo morale narediti same. Seveda jim ni bilo težko, saj so izdelovali sadna nabodala. Ob tem so nastale prave skulpture, ki so jih taborniki na koncu prav z užitkom pojedli. Po kosilu jih je obiskala znanstvenica, ki jim je pokazala, kako izbruhne vulkan, nekaj eksperimentov so lahko izvedli tudi sami. V zadnjem zboru na jesenovanju so prejeli priznanja ter kljukice, ki si jih bodo lahko pripeli na rutico.

Foto: Rok Srša

Po zaključku jesenovanja je organizatorica Pija povedala: "Menim, da smo letošnje jesenovanje izvedli zelo dobro, saj je vse poteklo po načrtih, otroci pa so se ob izvajanju aktivnosti naučili kar nekaj novih stvari, se naučili narave in se ob tem imeli lepo. Prav tako pa lahko rečem, da smo organizatorji ob izvajanju programa in ob delu z otroki uživali."

Rok Srša

V Zlatorogovi pravljичni deželi

Konec oktobra smo se člani vodov Sove in Volkovi iz Pokljuškega rodu odpeljali na izlet v Bohinj. Megleno jutro se je prelevilo v čudovit sončen dan in mi smo se podali po Zlatorogovi pravljичni poti. Na vsaki od sedmih točk smo spoznali eno bohinjsko pravljico in z njo povezanega pravljичnega junaka. Tako smo izvedeli, kako je Ledeni mož ustvaril bohinjski dolini, zakaj imajo postrvi v jezeru zlate trebuhe, zakaj se zmaj Govic razjezi, ko dežuje, in katero dekle je za ženo vzel škrat Polesnjak. Na vsaki točki smo si po opravljeni nalogi prisluzili tudi štampiljko. Na vmesnih točkah smo spoznavali kroženje vode, sledi živali, poslušali, kako zvok potuje po drevesnem deblu, splezali na opazovalnico in premagovali različne ovire. To je bil naš prvi vodov izlet, na katerem smo zelo uživali, in komaj čakamo, da se podamo na naslednjega.

Sonja in Klara

Foto: arhiv Pokljuškega rodu

Nastanek Rodu snežniških ruševcev

Besedilo: Lea Morano, Špela Kresevič Frank, Katka F. Slosar,
fotografija: Matic Pandel

Objavljamo prilagojen odlomek enega od dveh zmagovalnih del z natečaja Ruševca dela dramo, ki ga je poleti razpisal Rod snežniških ruševcev iz Ilirske Bistrice. To delo in dramo Pomoč duha Katke F. Slosar je vodstvo rodu uprizorilo na njihovem letnem taborjenju.

Vloge: PRIPOVEDOVALEC (Aron), KMJT (Jurij), RUŠEVC (en MČ), PASTIR (Prelc), VOUCE (par ldi), MESAR (Lakota), MESARJEVA ŽENA (Neža), IVA (Iva), NARAVOVARSTVENIK.

1. prizor

Pripovedovalec: Tm, tm, tm se je use zčnlu. Aja, vi ne veste, ki je tm. No, ma sej boste zvedli. Tm dwoli, kmr je tma in mroz in morš u spalki skakat naokuli, če čš, da prežviš, žvi en jaku jak kmjt. In ta kmjt žvi u bajti na drevjsi, kr se boji, d ga bo utopilu Snežnišku murje. Kr won pač žvi u Črnemi duli, gwor pa je Snežnik. Seka drva, ubija srne in prasce, hwdi na WC čja u šumo, kuha pašto sz tuno na rdjče, hmal bo ratu star. Če si bo pstu rast brado, bo ratu ku Lecko, k lase ma itak žj duge. Ma no, sej ga poznaste. In ta kmjt ma odsdwola, pod swojo bajto na drevjsi, enga jaku jakga najjačga ruševca - Tetrao tetrixa. Snežniškega ruševca. Uno kuro sz familije koconogih kur. In pazte, tu nej diwji petjeln, tu je ruševc. D njebi pozabli! (Gre počasi dol sz scene, predn gr čist dol, zakrči.) D njebi pozabli!!!

Kmjt seka drva in ruševci mjče brinove jagode.

Ruševc se futra.

Kmjt: Ji, ji, de boš djebu, ki pametn ne boš nikdr.

Pastir (pride do kmjta sz čredo vouc, ki jih pilje na pašo in jih preganja): Ajmo, vouce, ajmo! Ne pozabte na svoje jagnčke! (vouce blejajo)

Ruševc zčne kikirikat na vouce, kdr grjo mimu, na pu se oglaš a kukr normaln ruševc, na pu pa kukr ps, kr je pač jaku jak najjači ruševc.

Kmjt: Kaj boš tihu? Kaj si še lačn? (mu vrže še par jagod)

Pastir (govori sam sebi): Kaj ne bi blu fajn, de bi jest jmu enga takga jaku jakga najjačga ruševca, d bi mi mal te vouce uštrpu? (reče kmjti) Kaj mi njebi ti prodou tga ruševca?

Kmjt: Ma veš, d nje. Mi je prow fajn sz njim.

Pastir: Ma d bi mi mal te vouce uštrpu.

Kmjt (zčne sz sekjro laufat za pastirjm in se djere): Kaj si ti mislš, da se ga da kr kupt?! Bejži sda sz tmi voucami! D se mi ne prkažš vječ!

Pastir (zčne bježat): Ja, ja, sej grm, sej grm. Nje me ubt. Mwrm žjeno nafutrat. (vouce tječejo za njim)

2. prizor

Kmjt lih gr na WC čja u šumo.

Iva (prhaja do koč, si žvižga neko taborniško pesm in zagljda rušvca, krikne): Kaku si ti lep! (ga zčne bužat) Ja, ja, lep si, ja. Ma kaku si ti lep! Lahku bi bil mwj! Mwj ruševc! In bi te futrala in te cartala in bužala! Ma čigav si ti, da bi bil lohku mwj? Ma lep si, ja! Pa kaku maš lepu pjrije!

Kmjt (pride z WC-ja): Zgini! Kaj ti bužaš mwojga rušvca!?

Iva (se ga ustraši in odskwči od kljtke): Ma jest bi ga tudi!

Kmjt: Kaj ti čm jest?

Iva: Pa dejte, kaj bi lohku jest pr vas žvela, da bi ga lohku vsak dan bužala in futrala in cartala?

Kmjt: Ja, seveda, jest bi pa mogu ša ena usta futrat.

Iva: Ma ne, poslušajte, no. Jest sm vegetarjanka in si žj sama kej po gozdi najdm. Drgač pa tku al tku ne jem punu. In lohku bi vom mal pospravla! Sam pogljajte, kulku praha maste! No, kuhat pa vom res ne bom mogla, kr, sej sm vom žj povedala, ne jem mesa.

Kmjt: Pa ne boš nč jwkala, kodr bo nevihta? Ne boš nč paničarla, kodr te bo zalilu Snežnišku murje? Mi ne boš nč težila, kaku bwge so živali, ki jih pobijam?

Iva: Ne, ne, nč od tga. Bom pridna.

Kmjt: Prow pwol. Lohku žviš pr mjeni. Sam boš dwoli spala, kr gwori, u mwoji bajtici nej placa za še enga.

Iva: Ja, ja, bom žj si sama eno strehco nardila. Sam da loh� ostanm. Hvala, hvala!

/.../

8. prizor

Pastir (pride do bajte): Kaj je kdu kle? Eeeej! Kaj je kdu kle? (čuje jok in zagleda Ivo) Iva, Iva! (steče do nje) Iva joče.

Rušvc - mrtu.

Iva: Umr! je! UMRUUU! Medvd ga je ubil! UBIL!

Pastir (mu gr na bruhanje, kr je rušvc vsa razmesarjn): Iva, sej je urjdi. (skori bruha) Zdej se ma lepše, tom gori u nrbesahh ... (stječe mal bl stron bruhat)

Iva: Kaku bi mu blu lohku zdej lepše, ku pa je mrtu!

Mesar in njegova žena pridsta do Ive in pastirja. Neža zagljda Ivo in jo zčne tolažt.

Kmjt, naravovarstvenik počasi prhajasta, naravovarstvenik ma zvit gjžn.

Naravovarstvenik (zaglda mrtvga rušvca): Neeee! Sem vedel, da bi ga moral odpeljati. Jooj, neee!

Kmjt pokleklne zdravn mrtvga ruševca, z eno roko objame Ivo.

Pastir: Misl, da je cojt za minuto molka!

Mesar: Muči!

Kmjt: Bil je dobr Rušvc.

Iva (še zmara joče): Bil je jak, ne, jači, bil je najjači ruševc!

Mesarjeva žena: Neki mormo narest. Neki zanjga. Neki dobrga zanj, kr, kr si zasluži.

Mesar: Kaj, če bi se povezali? Kaj, če bi ustanovili združenje?

Pastir: Ja, ja, ja! (vsa naudušn) Združenje čevapu!

Mesar (klofne pastirja): Ma ne! Združenje za rušvca.

Kmjt (vstane): Dejmo ustanovt rod! Ja, rod!

Mesarjeva žena, mesar: Rod!

Kmjt: Rod snežniških ruševcev! RSR!

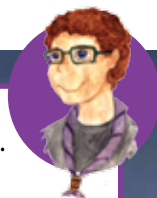
Iva, mesarjeva žena, mesar, pastir, naravovarstvenik: Rod snežniških ruševcev!

Kmjt, Iva, mesarjeva žena, mesar, pastir, naravovarstvenik zčnejo pokopavat rušvca.

Pripovedovalec (pride počasi na wdr): Taku je nastal Rod snežniških ruševcev, RSR. Odlwčli so se, d bodo žveli taku, kukr je živu rušvc, v skladu z naravo, s spoštovanjem do ljudi in brez sovraštva. Pa veste, ki je ta bajta, komr je živu kmjet sz swojm rušvcam? No, tm mamo zdej taborniki koč v Črnemi duli, v kateri so se že naši ustanovitlji zbjrati. Tu je tista koča, v katjro zelu radi zahajamo in v njej preživljamo najjače dni našga zivljenja, kukr je bil jak naš rušvc. Taku kukr naš kmjt, sečemo drva, hwdmo na WC čja u šumo, kuhamo in jemo pašto sz tuno na rdjče. (se umakne z wdra)

Kodr pripovedovalc konča, zčnjo kmjt, Iva, mesarjeva žena, mesar, pastir, naravovarstvenik pr grwobi pet taborniško himno.

Miha bere: Polno besedilo te drame sem našel na Stenčasu. Uživajte v branju!

Mladi Karl Marx

Besedilo: Martin Justin

"Strah hodi po Evropi - strah komunizma. Vse sile stare Evrope so se združile za sveto gonjo proti temu strahu - papež in car, Metternich in Guizot, francoski radikali in nemški policaji."

S temi besedami se začne Komunistični manifest in konča film Mladi Karl Marx haitijskega režiserja Raoula Pecka. Film pripoveduje zgodbo o treh intelektualcih, ki so sredi 19. stoletja močno zaznamovali prihodnost Evrope in kasneje Amerike - Karlu Marxu, njegovi ženi Jenny in prijatelju Friedrichu Engelsu. Osredotoči se na obdobje med letoma 1844 in 1848, ko so v Angliji, Nemčiji, Franciji in Belgiji nastajala prva delavska gibanja, ki so si želela radikalno spremeniti ne samo delavske pogoje in lastniška razmerja, temveč tudi družbeno ureditev.

Peck se v svojem filmu tako ne ukvarja z Marxovim otroštvom ali mladostjo, ne trudi se razlagati vzgibov in zgodovine, zaradi katerih je Marx postal socialist, tako radikalen in kritičen v svoji misli, kot se nam kaže skozi celoten film. To je morda moteče, sploh ker brez predznanja gledalec ne ve niti, iz kakšne družine (bogate, revne, plemiške, delavske?) prihaja Marx, a za razumevanje samega filma v resnici ni tako bistveno.

V splošnem je film precej enostaven. Raje kot na abstraktne ideje in ekonomske teorije Marxovih del se osredotoči na njegovo prijateljevanje z Engelsom (The Guardian je film označil za "inteligentno komunistično bromanco"), sinom bogatega kapitalista, ki se je odpovedal svojemu družbenemu razredu in se Marxu pridružil v boju za boljšo družbeno ureditev. Veliko časa nameni tudi Marxovemu družinskemu življenju, ki je prikazano skoraj idilično - z ženo se nikoli ne prepirata in imata le denarne težave.

Mladega Karla Marxa zato veliko bolj kot jasno razlaganje filozofskih idej ali postavljanje zgodovinsko-kulturnega konteksta odlikujejo domiselni in zabavni dialogi ter dinamična režija. Z izjavami, kot npr.: "Tudi Luther je najprej uničil krščanske dogme, potem pa ustanovil svojo, ravno tako neznosno religijo," liki pogosto zadenejo bistvo in nasmejejo gledalca.

Po ogledu filma gledalec verjetno ne bo vedel veliko več o Marxu, Engelsu ali njuni filozofiji. Zna pa film vzbuditi zanimanje. Za tisti dve uri postaneta socializem in razredni boj spet kul, Marx pa junak našega časa, drzni intelektualec, ki teorijo spreminja v prakso in poskuša ustvariti boljši svet.

Priporočamo: Vsem, ki mislijo, da se je komunizem začel u Rusiji z Leninom in/ali Stalinom.

Pravopisna drobtin'ca

Levi neujemalni prilastek v slovenski slovnici v bistvu ne obstaja. Em ... you lost me at neujemalni, kajne?

Angleščina, nemščina in še kak drug tuj jezik so nam v uho prinesli obliko 'Harry Potter film' ali 'Bluetooth naprava'. In kar naenkrat se nam to sliši pravilno. Pa ni. Harry Potter je samostalniček, film tudi. Film je jedro, Harry je prilastek - tisto nekaj, kar

pove nekaj o jedru. In naša slovnica pravi, da lahko **levo od jedra stoji samo pridevniška beseda**, recimo 'čarovniški film'. Vse ostalo mora na desno - torej bi bil lahko 'film o Harryju Potterju' pa, 'predvajalnik Bluetooth' itn. Desni prilastek je precej širši pojem in obsega veliko več možnosti kot levi.

Zala Šmid

Kratek stik

Big Foot Mama

Zapisal: Gape, fotografija: Pija Šarko

d B
Plazim se tam, kjer veter se igra,
d B
plazim se iz tega lažnega sveta,
g B
plazim tja, kjer me svetloba zaslepi,
d
tja, kjer zvok moje misli preglasi.

d B
Gledam te, ko vihar te nosi stran,
d B
vidim te, tvoj pogled je vzravnan,
g B
gledam te, kot da še vedno si junak,
d
vidim te, kako je miren tvoj korak.
B C
Vse to, kar nisem vedel ne verjel,
g A7
zdej vem, zdej vem.

d
Vse bi dal,
F C
da se temna noč obrne v dan,
A7 d
vse bi dal, vse bi dal,

F C A7
da se dotaknem tvojih sanj,
d
vse bi dal, vse bi dal
F C
vsaj za kratek stik dlani ob dlan,
A7 d
vse bi dal, vse bi dal.

d B
Čutim, da se spomini že mračijo,
d B
čutim, da ostajam brez moči,
g B
čutim te, vse bližje se mi zdiš,
d
čutim te, vse bližje se vrtiš,
B C
vse to, kar nisem vedel ne verjel,
g A7
zdaj vem (zdaj veš), zdaj vem (zdaj veš).

d
Vse bi dal ...

18. november	Vesela srečanja MZT	taborniško srečanje
--------------	---------------------	---------------------

2.-3. december	20. ZNOT	orientacijsko tekmovanje
	Kje: okolica Domžal	GG+
	Rok prijav: 15. 11., nato do 23. 11.	Cena: 40 €/ekipo, nato 65 €/ekipo
	Več na znot.rst-domzale.si	Rod skalnih taborov Domžale

9.- 10. december	Posvet Komisije za vzgojo in izobraževanje ter delo z odraslimi ZTS	taborniški posvet
5. december	Dan prostovoljstva	mednarodni praznik
9.-24. december	Luč miru iz Betlehema	mednarodna akcija

5.-7. januar	Program RR	taborniško izobraževanje
	Kje: Celjski mladinski center	21-29 let
	Rok prijav: 22. december	Cena: brezplačno
	Zimski krog: januar-marec 2018	
	Več na tapos.taborniki.si, meni O programih, podmeni Program RR.	ZTS

20. januar	7. prvenstvo u igri Človek, ne jezi se	zabavno tekmovanje
	Kje: OŠ Cerkno	MČ, GG, PP+
	Rok prijav: 13. 1.	Cena: 5 €/tekmovalec
	Več na www.rajcerkno.si/cnjs.	Rod aragonitnih ježkov Cerkno

26.-27. januar	ZOT	orientacijsko tekmovanje
----------------	-----	--------------------------

Buhuhu! Noč čarownic spet je tu! Foto: Suzana Podvinšek

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Čas za počitek. Foto: arhiv RDGO

Halo, halo ...? Se slišimo? Foto: Rok Srša

Iskrice na palčki in prav tako v očeh. Foto: Špela Metličar

Delamo galamo in super se imamo. Foto: Čašper Petrovič

Doniranje 0,5 % dohodnine je idealen način,
kako lahko starši mladih članov
podprejo taborniška društva.

#nulapet

Rodovi, ste že naredili kaj glede tega?
Starši, kako lahko podprete vaš rod, izveste na
www.taborniki.si/dohodnina.

ZOT 2018

26.-27. januar 2018

Razpis tekmovanja bo objavljen 1. decembra 2017!
Za več informacij obišči zot.rutka.net.

 /ZimskoOrientacijskoTekmovanje